Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 4 (20. 571) • 1990 йил 5 январь, жума • Баҳоси 3 тийин.

Мусобақа илғорлари

Янги йилдан бошлаб Наманган пойабзал фабрикасининг Уйчи районидаги филиали коллективи яна икки турдаги болалар пойабзали ишлаб чиқаришга киришди. Бунгача улар 6 хил турдаги аёллар, эркаклар ва мактабгача ёшдаги болалар оёқ кийимларини тайёрлашар эди.

Фабрикада белгиланган план-топшириқларни ошириб бажариш билан бирга, маҳсулот сифатига ҳам эътибор кучайтирилмоқда. Биргина ўтган йилнинг ўзида қарийб 1,5 миллион жуфт сифатли пойабзал ишлаб чиқарилди, йиллик план эса 112 фоизга уддаланди.

Айни кунларда С. Худойбердиев ва З. Жўраев бошлиқ бригадалар коллективлари, М. Аҳмадалиева, М. Долимова ва М. Абдуллаева каби моҳир ишчилар сайловолди меҳнат мусобақасини авж олдиришмоқда. Улар смена топшириқларини 1,5—2 ҳисса ошириб адо этишяпти.

М. ҚОДИРОВ.

18 ФЕВРАЛЬ — ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ВА МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАР ДЕПУТАТЛАРИ САЙЛОВИ КУНИ

ЮКСАК ИШОНЧ

Ўзбекистон ССР халқ депутатлигига номзодларни рўйхатга олиш давом этмоқда. Улар орасида аҳоли барча табақаларининг вакиллари, республика олдида турган мураккаб масалаларни ҳал этиши лозим бўлган турли касбдаги мутахассислар бор. ЎзТАГ мухбирларининг хабарларига қараганда қуйидагилар Ўзбекистон ССР халқ депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди:

* * *

345-Жарқўрғон сайлов округидан — Сурхондарё область Жарқўрғон районидаги Н. Боймуродов номли колхоз пахтачилик бригадасининг бошлиғи А. Ҳусанов.

* * *

404-Театр сайлов округидан — Қўқон пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмасининг фрезерчиси И. С. Саидхўжаев, Қўқон ишлаб чиқариш кўнчилик бирлашмасининг тери ошловчиси Б. Т. Нурматов ва Қўқон шойи тўқиш фабрикасининг мастер ёрдамчиси А. Абдурашидов.

* * *

80-Янгиобод сайлов округидан — Янгиобод шаҳар 2-руда бошқармасининг директори Г. Х. Сидаков.

* * *

86-Зафар сайлов округидан — Тошкент область Бекобод районидаги Ленин номли колхоз сут соғувчиси А. Умматова.

* * *

131-Кунжи сайлов округидан — Андижон областидаги Охунбобоев номли совхознинг бригада бошлиғи У. Қурбонов, Андижон районидаги Киров номли колхоз раиси А. Қодиров ва Андижон областидаги Охунбобоев номли совхоз директори К. Қодиров.

* * *

177-мактаб сайлов округидан — Навоий пахта толасини қайта ишлаш фабрикаси слесарлар бригадасининг бошлиғи А. И. Ломакин, Навоий «Ориентир» корхонасининг бош директори Ю. В. Морозов ва «Навоиазот» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори В. С. Курипин.

* * *

226-Муғлон сайлов округидан — Қашқадарё областидаги III Интернационал номли совхоз пахтачилик бригадасининг бошлиғи Х. Эшонқулов.

(ЎзТАГ).

ТУРМУШИМИЗНИНГ МУҲИМ ЖАБҲАСИ

КЕНГ ИСТЕЪМОЛ МОЛЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ СОҲАСИДА ТУБ ЎЗГАРИШ САРИ

«Республика иқтисодиётини аҳоли турмушини таъминлаш масалаларини ҳал қилишга кескин буриб юбориш келгуси йилдаёқ ресурслар билан анча мустаҳкамлашни талаб қилади», деб таъкидланди Ўзбекистон Компартиясининг сайловолди ҳаракат дастурида. Дарҳақиқат партия ва ҳукуматимиз меҳнаткашлар фаровонлигини бутун чоралар билан ошириб бориш мақсадида халқ турмуши масалалари билан жиддий шуғуллана бошлади. Истеъмолчи манфаати тобора кўпроқ инобатга олинмоқда.

Халқ истагига мос кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришда яхшиланиш сари дадил қадамлар ташламоқда. Масалан, ҳукуматнинг тегишли қарорига мувофиқ, кексалар учун арзон нархларда товарлар тайёрлаш ҳамда кундалик эҳтиёж учун зарур молларга талабни қондириш тартибга солиняпти.

Андижон область ижроия комитети меҳнаткашлар турмуш шароитини яхшилаб боришда ибратли йўл тутмоқда. Айтиш мумкинки, областда жуда долзарб икки масала — меҳнатга лаёқатли аҳолини иш билан таъминлаш ва кенг истеъмол моллари тармоғини такомиллаштириш бир вақтда уйғун ҳал этила бошлади. Кўп мисоллар орасидан биргинасини алоҳида ажратиб кўрсатмоқчимиз. Андижон шаҳрининг Боғишамол массивида Италия, Югославия корхоналари билан яқин ҳамкорликда 2 миллион жуфт пойабзал тайёрлаш қувватига эга фабрика қурилиши масаласи ҳал этилди. Фабрика жуда қисқа фурсатда — атиги 20 ойда барпо қилинади ва унда 1800 киши меҳнат қиладиган бўлади.

Истеъмолчи манфаатини биринчи ўринга қўйиш — бугунги кун тақозоси. Жамиятнинг энг қимматли бойлиги инсон экан, унинг истеъмол эҳтиёжларини тўла-тўкис қондириб боришдай ҳам муҳимроқ вазифа йўқ. Партия шундай таълим беряпти, ҳукумат инсоннинг яхши яшаши, унумли ишлаши, тузукроқ ҳордиқ чиқариши учун нимаики зарур бўлса, ҳаммасини муҳайё этиш чора-тадбирларини кўряпти.

Ўзбекистон Компартиясининг республика халқ депутатлари ва маҳаллий Советлари сайлови муносабати билан ҳаракат дастурида кенг истеъмол моллари тайёрлашнинг ҳозирги аҳволи, турмушимизнинг бу муҳим жабҳасида туб ўзгариш ясаш, қайта қуриш афзалликларидан омилкорлик билан фойдалана бориб, одамлар турмуш фаровонлигини ошириш хусусидаги йўналишлар аниқ баён қилиб берилди. Ҳаракат дастурида олға сурилган вазифаларни ҳал этиш, меҳнаткаш халқ манфаатларини қадам-бақадам ҳимоя қилиш, ижтимоий адолат принципларини қарор топтириш билан боғлиқ масаларни рўёбга чиқариш барча партия, совет, хўжалик органларининг асосий бурчи бўлмоғи керак.

Бироқ кенг истеъмол моллари билан таъминлаш жуда қийин кечаётганини яширишга ҳожат йўқ. Пахта ўлкаси бўла туриб совунга ёлчимаслик, умумиттифоқ деҳқончилиги имкониятлари даражасида қанд-шакарни талон билан олсак. Қилишнинг йўқлиги саноатнинг айбими, савдо ташкилотларининг ношудлигими! Ё планлаштириш органларининг хаёлидан кўтарилганми! Еб-ичишнинг ўзи камлик қилади. Аҳоли ёлчиб кийиниши, фаровон яшаши ҳам керак. Партия мавжуд ана шу аҳволни англаб, кенг истеъмол моллари билан халқни тузукроқ таъминлаш чораларини кўришга даъват этмоқда. Хўжалик органлари ва жамоат ташкилотлари эътиборини шунга қаратмоқда.

Республикада сўнгги вақтларда кўпайиб бораётган пул даромадларини хилма-хил кенг истеъмол моллари билан ишончли таъминлашга сафарбар этиш яқин йиллардаги долзарб вазифа бўлиб турибди. Ҳозирги вақтда аҳоли жон бошига йилига ўртача ҳисобда 517 сўмлик халқ истеъмоли моллари тайёрлаб чиқарилаётган экан, бу — жуда оз. Кейинги беш йиллик мобайнида бу рақам салмоғини жуда бўлмаганда 650 сўмга етказиш зарур. Болалар учун кийим-кечаклар, пойабзал ва бошқа моллар ишлаб чиқаришни кескин кўпайтириб боришга эътибор кучайтирилади. «А» группаси деб аталмиш оғир саноат корхоналарида истеъмол моллари ишлаб чиқариш уч баравар кўпаяди.

Яқин истиқболда енгил саноат тармоғи жадал ривожлантирилади, аҳоли турмуши учун зарур рўзғор ускуналари тайёрлаш турлари кенгайтирилади, сифат муттасил яхшилаб борилади. Аҳолига сотиш учун тикувчилик, трикотаж буюмлари, пайпоқлар, пойабзал, телевизорлар, кир ювиш воситалари, электр билан ишлайдиган чанг ютгич ускуналар, холодильниклар ва озиқ-овқат моллари ресурслари анча кўпаяди. Ҳаракатдаги иқтисодиётни аҳоли турмушини фаровонлаштириш жабҳасига астойдил буриб юборишни ҳаёт тарзимизнинг ўзи талаб қилаётир. Бу соҳани ресурслар билан таъминлаш ўткир масаладир. Ҳаёт тарзимиз такомиллашуви манфаатлари учун 1990 йилнинг ўзида салкам 4 миллиард сўм ажратиш мўлжалланмоқда. Бу, беш йиллик планда кўзда тутилганидан 53 фоиз кўп — 1,3 миллиард сўм зиёд эканлиги айниқса қувончли.

Халқ эҳтиёжларини қондириб бориш учун янги имкониятларни ҳам излаб топиш, резервлардан ишнинг кўзини билиб фойдаланиш талаб этилади. Партиямизнинг тинчликсеварлик сиёсати туфайли мудофаа корхоналарининг баъзи қувватларини халқ эҳтиёжлари манфаатлари йўлида ихтисослаштиришга ўтиляпти.

Миллий даромад ҳосил қилиш, меҳнат унумдорлиги жиҳатидан Ўзбекистон ССР Иттифоқдаги ўртача кўрсаткичлардан анча орқада қолаётгани сир эмас. Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш мумкинми! Республикадаги мавжуд ресурслар имкониятлари сарҳисоб қилинса, бу саволга ижобий жавоб бериш мумкин. Аввало, ишлаб чиқариш кучларини оқилона жойлаштириш лозим бўлади. Биргина мисолни келтириб ўтамиз. Тошкентда индустриянинг кўпдан-кўп тармоқларига тегишли корхоналар жамланиб қолган. Ишлаб чиқариш кучларини бу тарзда жойлаштириш услуби ўзини оқламаяпти. Шунинг учун Тошкент область ва Тошкент шаҳрида саноатнинг бундан буёнги тараққиётини истеъмол моллари ишлаб чқариш билан қатъий чеклаб қўйиш мақсадга мувофиқ. Айни вақтда Қорақалпоғистон АССР, Сирдарё, Сурхондарё, Хоразм ва бошқа областларнинг саноат имкониятларини ҳам жадал кенгайтириш кўзланган мақсадга эришишнинг ишончли йўли эканини тан олиш лозим.

Пахта етиштирувчи таянч республика бўлган ўлкамизнинг яна бир катта имконияти бор. Ҳануз толамизни республикада қайта ишлашга эришилгани йўқ. Халқ истеъмоли эҳтиёжлари бу соҳада жиддий иш олиб боришни тақозо этяпти. Енгил, тўқимачилик саноати тармоқлари аслида қаровсиз қолди. Ҳамон алмисоқдан қолган ускуналар ишлатиляпти. Халқ хўжалигининг бу тармоғида такомиллашган технологияни кенг жорий этмас эканмиз, республикада тайёрланган кийим-кечак ва газламалар жаҳон бозоридаги маҳсулотлар билан рақобат қилолмаслиги тайин. Замонавий машина-ускуналар билангина юқори сифатли, хилма-хил, харидоргир маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кенг йўлга қўйиш мумкин. Республикада тайёрланадиган енгил ва маҳаллий саноат маҳсулотлари безагида миллий ўзига хослик ҳам уфуриб туриши керак. Шу мулоҳазага кўра, халқ ҳунармандчилиги анъаналарини тиклашгина эмас, балки бу тармоқларни жадал ривожлантириб бориш вазиятини ҳам қарор топтириш лозим.

Истеъмол моллар тайёрлаш жабҳаси муаммолари кўп қирралли. Бу мураккаб вазифани амалий жиҳатдан ҳал этиш новатор ишчилар ва билимдон мутахассислар малакасига боғлиқ. Индустриямиз истиқболи маҳаллий кадрлардан иборат ёш ишчиларни кўплаб тайёрлашни тақозо этади. Маҳаллий миллат вакилларидан ишчилар синфи кадрлари, инженер-техник ходимлар тайёрлаш билан муттасил шуғулланиш зарур. Россия Федерацияси, Украина, Белоруссия корхоналари, ҳунар-техника билим юртлари ва институтлари билан бевосита ҳамкорликда шартномалар асосида ишчи ва мутахассислар тайёрлаш соҳасидаги ишларнинг пировард натижалари учун манфаатдорлик билан курашиш талаб қилинмоқда.

Вазифа — режалаштирилган барча тадбирларни сансоларликсиз, тез амалга оширишдан иборат. Маҳаллий партия комитетлари, халқ депутатлари Советлари ва бутун жамоатчилик бу ҳаётий масала билан муттасил шуғулланишлари, юзага келган ташаббусларни қўллаб-қувватлаш, ривожланиш йўлига тўсиқ бўлаётган камчилик ва нуқсонларни ишчанлик билан бартараф этишлари керак.

ЮТУҚЛАР САЛМОҚЛИ

Яккабоғ районидаги «Коммунист» боғдорчилик ва узумчилик совхозида сўнгги йилларда чорвачиликка ҳам жиддий эътибор берилмоқда.

Ўтган йилнинг ўзидаёқ хўжаликда қорамоллар бош сони 1292 бошга етди, чунончи сигирлар 40 бошга кўпайди. Паррандачилик ҳам даромадли соҳага айланиб боряпти.

Чорвачиликни ривожлантириш учун хўжаликда қатор тадбирлар амалга оширилди. Сут-товар фермаси тўла механизациялаштирилди. Фермаларда меҳнат интизоми мустаҳкамланди, ҳисоб-китоб ишлари яхши йўлга қўйилди. Шу кунларда хўжалик чорвадорлари қишловни муваффақиятли ўтказиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Бу борада айниқса, О. Тиловов, М. Жуманов, Ж. Темиров, М. Боймуродов сингари чорвадорлар бошқаларга ўрнак бўлишяпти.

Ш. МАҲМУДОВ.

Ўз кучлари билан

● Айни кунларда республикамиз аҳолисига кенг истеъмол буюмлари етказиб бериш масаласи долзарб вазифалардан бўлиб турибди. Бу ўринда аҳолига пойабзал етказиб беришни янада кўпайтириш муҳимдир. Шунинг учун ҳам Тошкентдаги 2-пойабзал фабрикаси коллективи ишлаб чиқаришни янада кенгайтиришга ҳаракат қилаётир. Маҳсулот тайёрлаш тўхтатилмаган ҳолда реконструкция ишлари ҳам қизитиб юборилди. Машиналар, асбоб-ускуналар ишчиларнинг ўзлари томонидан ўрнатиляпти. Шу билан бирга корхона план кўрсаткичларни бажариб бормоқда.

Қайта жиҳозлаш ишлари давом этаётган кунларда ҳам фабрикадаги мавжуд механизмлар самарадорлигини ошириш йўлида тинмай изланиш олиб боriляпти. Ўтган йилнинг 11 ойи ичида 700 дан ортиқ турли асбоб-ускуналар янгиланди. Ватанимиз ва чет элларда ишлаб чиқарилган юқори унумли машиналар ишга туширилди. Буларнинг ҳаммаси маҳсулот сифатини оширишга, тайёрланаётган пойабзалнинг турларини кўпайтиришга хизмат қилади. Масалан, Австриянинг «Лим» фирмасида тайёрланган иккита агрегатнинг ўзи ҳар сменада 500 жуфт қуйма пошна тайёрлаш қувватига эга. Натижада аввал ишлатиб келинган 20 та машина олиб ташланди ва 12—15 киши бошқа ишга ўтказилди.

Ишчиларнинг юқори меҳнат унумдорлигига эришиш борасида ҳам қайта қуришга эришилди. Аввалари мавжуд 56 бригаданинг ҳар бири фақат ўзига тегишли жараёнларни бажарар, оқибатда ким брак маҳсулот чиқарганини аниқлаш қийин эди. Эндиликда ишни бошидан охиригача фақат биттагина коллектив бажаради. Бригадаларнинг ишчиларига эса тайёрланган пойабзалнинг сифатига қараб ҳақ тўланади. Бунинг натижасида бошқача кайфият — бригадада бир-бирини ўзаро алмаштириш ва бир-бирини назорат қилиш кайфияти ҳукм суради.

Корхонада янги машиналарни ўрнатиш билан бирга ана шу машиналарда ишлаш учун ишчилар ҳам тайёрланмоқда. Бу монтаж ишлари тугаши билан тўхтовсиз маҳсулот тайёрлаш имкониятини беради.

Суратларда: 1. Тикувчи-мотористка Зайнаб Ғаниева коллективдаги энг моҳир ишчилардан биридир. 2. Корхона техника бўлими мудири С. Саидов ва контроль-ўлчов асбоблари бўлимининг бошлиғи Р. Зарипов.

В. МИЛЕНЬКИЙ суратлари.

(ЎзТАГ).

БОШ КОНСУЛЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

4 январь куни Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси М. М. Мирқосимов Монголия Халқ Республикаси, Афғонистон Республикаси, Ҳиндистон Республикаси, Ливия Араб социалистик халқ жамаҳириясининг Тошкентдаги бош консуллари — Ц. Буянтогтохни, Ғ. Ҳ. Ҳамгарни, Й. Кумарни, А.—М. А.—Г. Ўмронни ва Куба Республикаси консуллик пунктининг мудири Н. Д. Косепсионни қабул қилди.

Бош консулхоналар бошлиқлари республика ҳукумати бу йил амалга ошираднган вазифалардан хабардор қилиндилар.

Ҳар иккала томон Ўзбекистон билан бош консуллар вакиллари бўлган давлатлар ўртасида дўстлик ва турли соҳалардаги ҳамкорлик муносабатлари мустаҳкамланади ҳамда ривожланади, деб ишонч билдирди.

Суҳбатда Ўзбекистон ССР ташқи ишлар министри С. О. Азимов иштирок этди.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ М. З. УСМОНОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР САВДО МИНИСТРИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Ўртоқ Мираброр Зуфарович Усмонов Ўзбекистон ССР савдо министри этиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
М. ИБРОҲИМОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Л. БЕККУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри,
1990 йил 4 январь.

Ўзбекистон Компартиясининг ҳаракат дастури: кўзда тутилган вазифалар қандай бажарилмоқда?

● Кейинги вақтда партия ва ҳукуматимиз аҳоли барча табақаларининг энг зарур эҳтиёжларини қондириш билан боғлиқ масалаларга эътиборни кучайтирди. Республика Компартиясининг Ўзбекистон ССР халқ депутатлари ва маҳаллий Советлари депутатлари сайлови муносабати билан қабул қилинган ҳаракат дастурида ижтимоий таъминот иши умумхалқ ғамхўрлигига муҳтож эканлиги, бу борада ҳали катта ишлар қилиниши лозимлиги алоҳида таъкидланган.

ИШНИНГ САМАРАСИ ТАШКИЛОТЧИЛИККА БОҒЛИҚ

ТАБИИЙКИ, республикамизда бу йўналишда амалга ошириладиган чора-тадбирлар кўламида халқ маорифи, маданият ва соғлиқни сақлаш соҳалари салмоқли ўрин тутади. Ёлғиз қолган кекса гражданлар ва ногиронлар, уруш ва меҳнат ветеранлари, мактаб ўқувчиларига қилинаётган ғамхўрлик жамиятнинг саховатлилиги, инсофлилиги ва инсонпарварлигини кўрсатувчи муҳим белгилардир. Республика Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети илгари ҳам ана шу йўналишлар бўйича қарорлар қабул қилган эди.

Хўш, айни вақтда аҳоли кам даромадли қисмининг ижтимоий жиҳатдан ҳимояланганини кучайтириш учун қандай ишлар амалга оширилмоқда? Ички имкониятлар эвазига пенсияларни ошириш, ҳар бир бола соғлом ва уйғун ўсиши учун барча шарт-шароитларни яратиш, мактаб ўқувчиларининг озиқ-овқат таъминотларини яхшилашда силжишлар кузатиляптими?

Яқинда республика Министрлар Совети Ўзбекистон ССР Давлат план комитети, Савдо, Халқ таълими, Социал таъминот министрликлари ҳамда Ўзбекбирлашув вакиллари иштирокида тузган комиссия жойларда бўлиб, ана шу масалани ўрганиб қайтди. Шубҳасиз, халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетлари орасида бу иш билан изчил шуғулланаётганлар ҳам кам эмас. Бунга Самарқанд шаҳридаги Боғишамол районини мисол қилиб келтириш мумкин. Районда етим қолган болалар, уруш ва меҳнат ногиронлари, байналмилалчи жангчилар, якка-ёлғиз қолган пенсионерларга ёрдам кўрсатиш учун хайрия фонди ташкил этилди. Умуман, Самарқанд областида юқорида санаб ўтилган тоифадаги гражданлар учун ижтимоий ёрдам кўрсатадиган 11 та бўлинма иш бошлади. Унинг хизматидан 1150 киши баҳраманд бўлмоқда. Уларнинг уйларига озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб бериш, коммунал хизмат учун ҳақ тўлаш, шифокорлар кўмагини ташкил этишда ёрдам кўрсатилаётир. Областнинг Пахтачи, Каттақўрғон ва бошқа районларида аёллар, болалар ва пенсионерларни соғломлаштиришга эътибор кучайтирилди. Ана шу йўналишда хизмат кўрсатиладиган стационарлар ташкил этилди.

Бу ўринда Сирдарё областидаги бир қатор хўжаликлар бошлаб берган ташаббус ҳам диққатга сазовор. Жиззах, Гулистон шаҳарлари, Боёвут, Бахмал, Сирдарё, Зомин, Ильич, Октябрь, Пахтакор районларида мактабларнинг 1-5 синфлари 148,8 минг ўқувчисидан салкам 20 минг ўқувчи мактабларда корхоналар, колхоз ва совхозлар ҳисобидан иссиқ овқат билан таъминланади. Наманган областида амалга оширилаётган тажриба ҳам оммалаштиришга арзигулик. Областда камқонлик касалидан азоб чекаётган ҳомиладор аёлларни бепул овқатлантириш ва витамин билан таъминлаш масаласи ҳал этилди. Поп ва Косонсой районларидаги қариялар ва руҳий касаллар уйлари ва интернатларида ҳар бир кишини овқатлантириш учун кунига одатдагидан 70 тийин кўп сарфлана бошлади.

Сурхондарё область Денов районидаги С. Раҳимов номли колхоз правлениеси даромади кам ва кўп болали оилалар, пенсионерларнинг моддий аҳволини яхшилаш ҳақида алоҳида ғамхўрлик кўрсатиш ҳақида қарор қабул қилди. Келишувга мувофиқ хўжалик ҳар йили ана шу мақсад учун 2 минг сўмдан кўпроқ пул ажратади. Термиз темир йўл бўлими эса ўтган йилнинг 1 октябридан бошлаб, кам таъминланган пенсионерларнинг пенсиясини 100 сўмга етказиб тўлаш, фарзандли аёлларга болалари 3 ёшга етгунча ойликларига 35 сўмдан пул қўшиб беришни йўлга қўйди.

Бу мисоллар республикамизда инсонпарварлик ва меҳр-мурувват билан иш тутганда кам даромадли кишиларнинг турмушини яхшилаш учун ички имкониятлар эвазига ҳам катта хайрли ишлар қилиш мумкинлигини кўрсатиб турибди. Аммо текшириш давомида кўпгина меҳнат коллективларида бу масалага керагича эътибор қилинмаётгани маълум бўлди. Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, аксарият область ижроия комитетларида маъмуриятчилик билан иш қилинаётгани, масъулиятсизлик туфайли ташкилотчилик ишлари суст олиб борилаётгани сезилмоқда. Ўтган йилнинг биринчи декабригача бу борада Бухоро область ижроия комитетидан бошқа биронта ҳам оближроком конкрет амалий ишга киришган эмас. Жойларда тегишли муассасалар учун гўшт ва сут ажратиш масалалари ҳал этилмаган. Ҳомиладор аёлларнинг озиқ-овқат таъминотини яхшилаш учун улар алоҳида магазинларга бириктилган эмас. Мактаблар, айниқса, ошхонаси бўлмаган мактабларда бевосита санитария-эпидемиология станциялари ходимлари қатнашувида болаларни иссиқ овқат билан таъминлаш имкониятлари ўрганилмаган.

Деярли барча мактаб буфетларига етказиб берилаётган озиқ-овқат маҳсулотларининг тури кам, музхона ва бошқа тегишли асбоб-ускуналар етишмайди.

Айниқса, қишлоқ жойларда мактаб ўқувчиларининг озиқ-овқат таъминоти ночорлигича қолаётир. Ўзбекбирлашувнинг қуйи бўлинмалари раҳбарлари мактаб ошхоналари таъминоти масаласига эътибор билан қарамаётирлар. Матлубот жамиятлари етказиб бераётган маҳсулотлар тури кам. Айни вақтда сифати ҳам талаб даражасида эмас. Самарқанд областидаги мактаб ошхоналарининг асосий қисми мослаштирилган биноларга жойлашган. Унинг аксарияти иссиқ сув билан таъминланган эмас. Бошқа областларда ҳам ана шундай аҳволни кузатиш мумкин.

Ўзбекистон Компартиясининг сайловолди ҳаракат дастурида шу йилданоқ умумий таълим мактабларининг 1-5 синф ўқувчиларини бепул овқатлантиришни ташкил этиш, камқонлилик билан оғриётган ҳомиладор аёлларга ёрдам кўрсатиш учун қўшимча 100 миллион сўм ажратиш, колхозларга давлат хариди ҳисобидан касалхоналар ва болалар боғчалари учун қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ажратиб беришга рухсат этилгани айтилган эди. Бу кўрсатмани амалга оширишда тегишли ҳужжатларни тайёрлаш, расмийлаштириш, ташкилотчилик ишларини кучайтириш лозим.

Ҳолбуки, жуда кўп хўжаликларда мактаб ошхоналарига гўшт ва сут маҳсулотларини етказиб бериш масаласи ўз ҳолига ташлаб қўйилмоқда. Мебель, керакли асбоб-ускуналар, бир марта фойдаланиладиган идиш-товоқлар таъминоти ҳақидаги масала гапдан нарига ўтмаётир. Бепул овқатлантириш ва витамин билан таъминлаш лозим бўлган ҳомиладор аёлларни аниқлаш, коммунал хизмат кўрсатиш, шаҳар транспортида бепул юриши кўзда тутилган халқ маорифи, соғлиқни сақлаш ходимларини тезроқ аниқлаш муҳим вазифалардандир. Самарқанд, Бухоро область ижроия комитетлари, Тошкент шаҳар ижроия комитети уй-жой ҳақи тўланиши лозим бўлган шахсий квартираларда яшовчи студент ва ўқувчиларни ҳисобга олишда йўл қўйилаётган сусткашликка тезда барҳам беришлари лозим.

Кўриниб турибдики, халқ маорифи, маданият, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот тармоқларида ижтимоий аҳволни янада яхшилаш билан шуғулланиш ижроия комитетларининг энг муҳим вазифаларидан биридир. Унга кун сайин эътиборни кучайтириш республика Компартиясининг ҳаракат дастурида кўзда тутилган муайян вазифаларни аниқ ва ўз вақтида бажаришнинг муҳим шартларидандир.

Р. ЖУРАЕВ,
Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг маданият, халқ таълими ва ахборот бўлими мудири.

КПСС XXVIII съезди олдидан: коммунист нуқтаи назари

«ҲАМЖИҲАТЛИК КУЧАЙСИН ДЕЙМАН»

Раиса Николаевна ИВАНУШКИНА, СССР 50 йиллиги номли Қарши тикувчилик бирлашмаси тикувчи-мотористкаси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзоси

— Раиса Николаевна, мана сиз ўттиз бир йилдан буён мазкур корхонада ишлаб келасиз?

— Ҳа, оддий ишчилик — ҳаётим мазмуни.

— Оддий ишчи эканлигингиздан фахрланасиз. Ҳар ким ҳам бу касбнинг уддасидан чиқа олмайди.

— Тўғри, мен учун бирлашма цехлари ниҳоятда қадрдон. Бу ерда ишлаётган ҳамкасбларим қалбимнинг тўридан жой олган, десам муболаға бўлмас. Очиғини айтсам, улар ёнидан бир зум жилгим келмайди.

— Сизни бирлашмада ҳар доим учратишимизнинг боиси ҳам шундан бўлса керак-да. Бунинг устига жамоат ишларингиз ҳам кўп. Балки, булар оилангиздагиларга, турмуш ўртоғингизга ёқмас?

— Нима деяпсиз? Аксинча. Турмуш ўртоғим Анатолий Иванович Иванушкин билан тақдиримиз қўшилганига қарийб ўттиз йил бўлди. Иноқмиз. У 19-автобазада слесарь бўлиб ишлайди. Бир қиз ва бир ўғлимиз бор. Улар вояга етишган. Ўғлимиз Александр — электр пайвандчи, турмуш ўртоғи Леля — миллати татар, касби инженер-қурувчи. Қизимиз Татьяна — савдо ходими, куёвимиз Рўзижон — ўзбек, область ДОСААФ автомобиль мактабида ўқитувчи. Хуллас, оиламиз уч миллат вакилларидан иборат.

Партия комитети аъзолигини ўзига мартаба деб билувчилар, камтарликни йиғиштириб қўйиб, одамлардан қандайдир ғурур билан ажралиб туришга интиладиганлар ҳам бор. Лекин суҳбатдошимиз Раиса Николаевна Иванушкина ундай кишилар тоифасидан эмас. У билан суҳбатлашиб, шунга иқрор бўлдикки, меҳнати ва вазифасини пеш қилмайди, лекин юрагида ўти бор. Ҳалоллик ва ростгўйлик, принципиаллик ва ҳақиқатни хуш кўради. Ўз иш жойида ҳар вақт чиройли ва харидорбоп кўйлаклар тикиб, одамларни хурсанд этади.

— Раиса Николаевна, қайта қуришни қандай ҳис этаяпсиз?

— Биласизми, мамлакатимиз, республикамиз, қолаверса, ўз ишимиз тақдири, теварак-атрофда содир бўлаётган баъзи воқеалар ҳақида кўп ўйлайман. Сифатсиз кийим-кечаклар магазинларда тиқилиб ётибди. Шуни ҳам бизга ўхшаганлар тикишган. Хўш, бу ниманинг оқибати? Бу, назаримда, юқори партия ва хўжалик органларининг «Ҳа, бўл», дея миқдор кетидан қувиб, сифатга мутлақо эътибор бермаётганликлари натижасидир.

Агар қайта қуриш тўғрисида сўзлайдиган бўлсак, унинг ижобий самарасини кўриб турибмиз. Демократия ва ошкоралик туфайли барча масалалар меҳнат коллективи кенгашида муҳокама қилинаяпти. Бригадамизда коммунистлар етакчи куч. 7 нафар коммунист ишламоқда. Улар жамоат ишларида ҳам фаол қатнашаяптилар. Айниқса, цех партия ташкилоти секретари Лилия Ревенко, бригада группа партия ташкилотчиси Света Коннова топширилган ишга виждонан муносабатда бўлмоқдалар.

Ана шундай ташаббускорлик туфайли, бирлашмамиз коллективи ўтган йили пландаги 25 миллион 620 минг сўмлик ўрнига 26 миллион 139 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди ва реализация қилди. Меҳнат унумдорлиги бурноғи йилдагига нисбатан 8 процентга кўпайди. «Янгилик» белгиси билан 3 миллион сўмлик эркаклар кўйлаги тайёрланди.

Ҳозир ишчиларимизнинг савияси анча баланд. Ҳар бир киши ҳуқуқ ва бурчини яхши англайди. Зеро, ҳуқуқий давлат талаби ҳам шундай. Менимча, бу ҳам ошкоралик самараси. Баъзан менинг ҳам камчиликларимни яширмай айтишаётганидан қувонаяпман. Улар ҳақ. Зотан, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзоси, область Совети депутати, группа касаба союз ташкилотчиси, республика марказий сайлов комиссиясининг аъзоси каби кўплаб жамоат ишлари зиммамда. Шу боис айрим кунлари сменада ишни қолдиришга тўғри келади. Дастгоҳнинг бекор туриб қолиши, конвейердаги узилиш коллектив манфаатига зиён. Бунинг устига, кўйлак чокини тикишдаги мураккаб жараённи мен бажаришим керак. Лекин иложи борича иш вақтини бекор ўтказмаслик ва коллектив манфаатига зарар етказмасликка ҳаракат қиламан.

Тўғри, қийин ҳолатга тушиб қолганимда жонимга бирлашма партия ташкилоти секретари Сожида Салоҳиддинова оро кираётир. Етакчимиз коммунистлар ишончини қозона олган. У талабчанликни бўшаштирмаяпти. Аммо, талабчанлик ҳаммага ҳам ёқавермайди. Шундайлар «парткомимиз нега тикувчилик мутахассислигига эга эмас», деган масалани ҳам кўтаришди. Менимча, секретардан мутахассисликдан кўра, ғайрат-шижоат, ташкилотчилик ва ташаббускорлик талаб қилингани маъқулроқ. Бундай фазилатлар эса С. Салоҳиддиновада етарли. Энг муҳими, у одамлар аҳвол-руҳиясини яхши билади. Сожида ҳозир 40 нафар тикувчи қизга бош бўлиб, ўзи ҳам Намангандаги технология-тикув ишлаб чиқариш техникумида сиртдан таълим олмоқда. Бош директоримиз Александр Лихин ҳам камтарин, жонкуяр раҳбар. Айрим бошлиқлардек «кабинет» услубида ишламайди, уни ҳамиша одамлар орасида кўрамиз. Ахир раҳбарнинг оддий ишчилар билан якдиллиги, баҳамжиҳатлиги қайта қуриш самараси эмас-ми?

— Сизнингча, қайта қуришда қандай нуқсонларга йўл қўйиляпти?

— Камчиликлар мамлакат миқёсида ҳам, бирлашмамизда ҳам кўзга ташланаяпти. Масалан, Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги Қонун ўзини оқламаяпти. Тайёргарликсиз, қуққисдан хўжалик ҳисобига ўтиб ишлашдан не фойда? Ҳар бир илғор усул шарт-шароитларни ҳисобга олиб жорий этилмоғи керак. Ўзингиз ўйланг, иқтисодни мустаҳкамлаш ҳақида кўп гап бўлаяптию, мамлакатга иш ташловчилар миллионлаб сўм зарар келтирганлигини қандай баҳолаш мумкин? Наҳотки, масаланинг бу томонини иш ташловчилар тўғри тушунишмаса? Яна бир масала: бизда «Янгилик» белгиси билан ишлаб чиқарилган эркаклар кўйлаги магазинда 11 сўм нарх билан сотилсаю, ҳар хил кооперативчилар худди шунга ўхшаш кўйлакни 25 сўмдан пулласа? Қани бу ерда социал адолат?

Хуллас, ечимини кутаётган муаммолар кўп. Бирлашмамиз ҳисобида 4 та болалар боғчаси бор. Уларда тарбияланаётган ўғил-қизларнинг атиги 40 фоизи ишчиларимизнинг фарзандлари, холос. Яқинда ҳисоб-китоб қилиб кўрдик. Бошқа ташкилотлар ходимларининг фарзандлари учун ҳам 700 минг сўм маблағ сарфланаркан. Агар «Қаршистройиндустрия» бирлашмаси каби нуфузли ташкилотлар корхонамиз билан ҳамкорлик қилганида нур устига аъло нур бўларди. Ишчиларимиз уй-жой ташвишидан қийналишмасди. Албатта, буни область ижроия комитети, маҳаллий партия ва совет ташкилотлари ўйлаб кўрмоқлари зарур.

— Раиса Николаевна, Марказий Комитет аъзоси сифатида ўз фаолиятингизни қандай баҳолайсиз. Марказий Комитетда нима янгиликлар кўзга ташланаяпти?

— Очиғини айтганда мен, юқорида ҳам таъкидлаганимдек, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети фаолиятида фаол иштирок этаяпман, деб мақтана олмайман. Корхона иши ва бошқа ташвишларга ўралашиб қолиб, кўпинча юқоридан келадиган партия ҳужжатларини синчковлик билан ўргана олмаяпман. Гап бунда ҳам эмас. Менга вазифамиз гўё расмият учундек туюлади. Партиявий топшириқлар камдан кам берилади. Партия ҳужжатларини тайёрлаш ишларига ҳам жалб қилинмаймиз. Шу боисдан ҳам бурч ва масъулиятмизни тўлиқ англай олмаяпмиз.

Кейинги пайтларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ўз фаолиятида ижобий ўзгаришлар қиляпти. Бюро ва пленумлар жанговар ва талабчанлик руҳида ўтаяпти. Уларда кўрилган пахта яккаҳокимлигини тугатиш, экология, тил, миллий масала, кадрлар сиёсатига доир муҳим муаммолар халқимизнинг ҳам кўнглидаги гаплар эди. Энг муҳими, ҳақ ва адолат юзага чиқаётир. Республика партия ташкилоти КПСС XXVIII съезди олдидан муҳим ҳаётий масалаларни қуйи бўғинлар билан баҳамжиҳат ҳал этишга ҳаракат қилмоқда. Мен ана шундай ҳамжиҳатлик кучайсин ва узвий бўлсин дейман.

Суҳбатни «Совет Ўзбекистони» мухбири М. КАРОМОВ олиб борди.

• Мухбир минбари

СЎНГГИ БАРХАН

Фарғона водийси табиатнинг барча хусусиятларини ўзида жамлаган макон дейишади. Зеро, водий атрофини осмонўпар тоғлар гир ўраган, марказда эса қуш учса қаноти, одам юрса оёғи куядиган чўллар ястаниб ётади. Улуғвор Сирдарё теварагидаги поёнсиз тўқайзорларда йўлбарслар, тоғларда эса қоплон бўларди. Кўз ёшидай тиниқ тоғ кўллари, арчазорлар, шарқироқ дарёлар, чўллардаги саксовул, туранғи ўрмонлари водийнинг ўзига хос гўзал манзараларини ташкил этарди.

Кейинги ўттиз-қирқ йил мобайнида Фарғонанинг ҳайвонот ва ўсимлик дунёси кескин ўзгарди. Чўллар ва қир адирларнинг ўзлаштирилиши натижасида табиатнинг ёввойи гўшалари кундан кунга қисқариб бораверди. Чўллар экинзорларга айлантирилди. Сирдарё ёқаларидаги тўқайлардан асар қолмади. Пахта яккаҳокимлиги ҳамма ерда ўз ишини қилди. Эндиликда табиат ўз асл ҳолини аҳён-аҳён жойлардагина сақлаб қолган. Толқудуққум — Марказий Фарғонанинг қоқ кўксидаги ана шундай чўллардан биридир. Унда Марказий Фарғонанинг ўзига хос табиий кўриниши мавжуд. Қумликлар орасидаги шўр кўллар турли-туман қушларга макон. Толқудуққумда яшайдиган кулранг эчкиэмар, юмалоқбош, Фарғона қум калтакесаги сингари судралувчилар Ўзбекистон ССРнинг Қизил китобига киритилган. Фарғона қум калтакесаги Марказий Фарғонадан ташқари дунёнинг бошқа бирор жойида учрамайди. Бу ердаги чўл бургути, калхат, балиқхўр қуш, тувалда сингари паррандалар ноёб саналади. Кўпгина ёввойи жонзотлар Толқудуққумдан бошқа жойлардаги жинсдошларидан фарқ қилади. Масалан, қалқонтумшуқ илони заҳарининг кимёвий таркиби ўзга регионлардагидан айрича.

Афсуски, табиатнинг мана шу ноёб бурчаги ҳам йўқ бўлиб кетиш хавфи остида турибди. Фарғона область ижроия комитетининг 1985 йил 26 февралдаги корхона ва муассасаларга деҳқончилик қилиш учун ер участкалари ажратиб бериш ҳақидаги қароридан сўнг Толқудуққум барханларини ўзлаштириш жадаллашиб кетди. Фарғона колхозлараро совети айни шу зонада 600 гектар янги ер ўзлаштиришга киришган. Шу кунларда чўлда булдозер, скреперлар овози тинмайди. «Ферганаводстрой» трести 450 гектар янги ерни тайёрлаб «Целинник» совхозига топшириши керак. Кенг жамоатчилик нинг Ёзёвон чўлларини ўзлаштиришга чек қўйиш ҳақидаги талабини эътиборга олишмаяпти. Фарғона областида жон бошига тўғри келадиган экин майдонлари камлигини рўкач қилиб, сўнгги тўқайгача ўзлаштириб юборишга жазм қилишган кўринади. Табиат муҳофазасига эса кам эътибор бериляпти. Икки-уч йил илгари Сирдарёдаги оролчалар ҳам ўзлаштирилиб, пахта экиб юборилаётганлиги хусусида шов-шув гаплар бўлган эди. Аммо аҳвол ҳозиргача ўзгаргани йўқ. Сирдарёнинг чап қирғоғидаги Абдусамад қўриқхонаси ночор аҳволга тушиб қолган. Камсонли қўриқчилар қўриқхонани тўла муҳофаза этишга қодир эмас. Унда кўпинча чорва моллари ўтлаб юради. Область табиатни муҳофаза қилиш комитети давлат инспектори Муҳаммадали Рустамовнинг айтишича, Охунбобоев районидаги Киров номли колхоз мутасаддилари ҳе йўқ, бе йўқ Толқудуққумдаги кўллардан бирини қуритиб, ўрнига кузги дон экиб юборган. Қувадан Исфарагача юзлаб километрга чўзилган қир-адирларда ҳам ёввойи жонзотлар қолмади, ҳисоб.

Халқ фаровонлигини фақат янги ерлар ўзлаштириш ҳисобига оширамиз, деб ўйлаш нохуш оқибатларга олиб келиши беш қўлдай аён-ку. Деҳқонларимиз ерлар ҳосилдорлигини юксалтириш устида жиддий қайғуришлари лозим эмасми? Олимларимиз Ўрта Осиёда янги ерлар ўзлаштиришни тўхтатиш лозимлигини айтишяпти. Шўрлик Орол денгизи тақдири ўйламай-нетмай ер ўзлаштираверишнинг моҳиятини кўрсатиб турибди-ку. Бизнингча, Ёзёвон чўлларини ўзлаштиришни ҳам тўхтатиш, уни Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ёввойи табиат объектлари Қизил китобига киритиш, бу ерда ҳар қандай хўжалик фаолиятини таъқиқлаш керак. Умуман, областда янги қўриқхоналар ташкил этиш пайти келди. Область жамоатчилигининг фикри шу. Акс ҳолда водийдаги сўнгги бархан ҳам фақат фотосуратларда қолиш эҳтимоли бор.

А. ИБОДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«Давлат тилини чуқур ўрганамиз». Пойтахтимизнинг Акмал Икромов районидаги 107-мактаб ўқувчилари ана шундай дейишмоқда. Бунда ўқитувчи Муяссар Шомирзаева ўзбек тилини ўқитишнинг турли услубидан фойдаланаётир. М. Шомирзаева ҳар бир дарсда турли кўргазмали қуроллар, техник воситалардан унумли фойдаланади. Ўқувчилар ўзбек шоирларининг шеърларини ўқимоқдалар, ўзбек бастакорларининг қўшиқларини куйламоқдалар.

Суратда: рус тили ўқитувчиси М. Шомирзаева 5-синфда машғулот ўтказмоқда. Олдинда эса ўқувчи Вероника Комиссарова.

Р. Шамсиддинов сурати (ЎзТАГ).

• Муросасизлар ёзади

«БЎЗЧИ БЕЛБОҚҚА ЁЛЧИМАС»

«Бир шаҳарни томоша қилиб кетайлик», — дея Тошкентдаги халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасига кириб оғзимиз очилиб қолди. Биз қидирган чинни идишлар манаман деб кўргазма залларида кўзни қамаштириб турибди. Во ажаб! Буни қаранг, республикамизда учта йирик — Тошкент, Самарқанд, Қувасой чинни заводлари бор. Улар нафақат Иттифоқимиз, балки чет элларга ҳам чинни идишлар етказиб бераркан. Биргина Тошкент чинни заводининг ўзи йилига 64 миллион дона маҳсулот ишлаб чиқараркан.

Хўш, наҳотки чет мамлакатларга ҳам чинни идиш чиқараётган республикамиз ўз аҳолисининг бу маҳсулотларга талабини қондира олмайди! Шунга айтсалар керак-да, «Бўзчи белбоққа ёлчимас» деб.

С. АҲМЕДОВ,
Сирдарё область, Бахмал райони.

ҚУВОНЧ ЎРНИГА НОХУШЛИК

Тошкентнинг ғарбий қисмида «Шифокорлар шаҳарчаси» қурилганига қарийб ўн йилдан ошиб қолди. Кейинчалик шу атрофда ТошДУ — ТошПИ, Хўжаев номли турар жой массивлари бунёд бўлди.

Аммо кейинги икки-уч йилдан бери шабада аҳолига қувонч бағишлаш ўрнига фақат нохушлик келтирмоқда. Нега дейсизми? Чунки шаҳар «Автодормехбаза»сининг иш услубида антиқа ўзгариш бўлди-да. Илгарилари махсус машиналар эрталаб ва кечқурун кўпқаватли уйлар атрофига келиб туришарди. Одамлар маълум пайтда уйларидаги чиқиндиларни олиб чиқиб, ана шу машиналарга ташлашарди. Қарабсизки, ҳаммаёқ озода. Супириб-сидирилган йўлаклар, яшил хиёбончалар дилимизда равшанлик уйғотарди.

Афсуски, сўнгги пайтда бундай машиналар икки-уч кунлаб кўринмайди. Хоҳлаган пайтда келиб, уюлиб ётган ахлатларни чала-чулпа йиғиштириб, жўнаб қолишади. Орадан ҳеч қанча вақт ўтмай, ахлатхона яна тўлиб-тошиб кетади. Уларда пашшалар ғужғон ўйнайди. Дайди итлар, мушуклар изғиб юради.

Шифокорлар шаҳарчасининг Г-30 массивидаги 2-а, 2-б, 2-в, 3-уйлар, ТошДУ — ТошПИ массивларидаги 1-, 2-уйларда яшовчилар эса доимо ана шундай нохуш ҳиду, аччиқ тутунни ютишга мажбур бўлишяпти. «Автодормехбаза» ёки Собир Раҳимов район ижроия комитетидаги ўртоқлар ҳадеб иссиқ кабинетларда ўтиравермай, биз томонларга қадам ранжида қилиб аччиқ тутун ва сассиқ ҳаводан бир нафас олишганда балки биз ҳақимизда ҳам ўйлаб кўришармиди.

Ж. ОЛИМОВА,
Собир Раҳимов район, ТошДУ—ТошПИ массиви.

БОР ОТАНГГА, БОР ОНАНГГА

Сентябрь ойида Тошкент шаҳрининг Юнусобод массивида янги телефон станцияси ишга тушди. Беш йил орзиқиб кутган телефонга эга бўлдик. Афсуски, қувончимиз кўпга чўзилмай, дилсиёҳлик бошланди.

1 ноябрь куни монтёр келиб телефон симини улади, 3—4 кун ўтса-да, телефон ишламади. Янги АТСга бордим. У ердагилар: «Ҳафтанинг охиригача улаб берамиз», дейишди. 15 ноябрь куни келган монтёр «симни янгилашмаса, уламайман» дея жўнаб қолди. Симни эса кооператив монтёрлари улашлари керак экан. Кооператив раиси мени Юнусобод АТСи бошлиғига юборса, телефон станциядагилар яна кооперативга қайтаришди.

Хуллас, яна ҳафталик югур-югурлардан кейин 22 ноябрь куни симни янгилашга ваъда беришди. Бироқ ҳеч ким келмади. Қўшнимникидан монтёрга телефон қилдим. У: «Кутинг, эртага бораман» деди. Ниҳоят, 24 ноябрь куни кечқурун монтёр келиб, симни алмаштирди. Телефонимиз бир меъёрда ишлаб кетди.

«Ишингиз битибди, шунгаям ота гўри-қозихонами!» — дея кулаётгандирсиз, балки. Уч ҳафта давомида мен каби қарияларнинг анчаси телефон ташвишида у ташкилотдан бу ташкилотга югуришди. У ердагилар эса «Отангга бор, онангга бор» дейишдан нарига ўтишмаяпти. Шу сабаб ёзишга қарор қилдим. Зора, бундан кейин АТС раҳбарлари биз, пенсионерларни овора қилишмаси!

У. УСМОНОВ,
пенсионер, Юнусобод массиви, 18-квартал, 20-уй, 30-квартира.

«ЗЕНИТ» ЧОРЛАЙДИ

Тошкентдаги «Зенит» заводи ёнгинасида — Қорақамиш кўчасида фирмали магазин очилди. Бу ерда харидорлар корхонада тайёрланган икки ўринли болалар кароватн, ўқувчилар хонаки партаси, транзистор приёмниги ва бошқа истеъмол буюмларини корхона нархида сотиб олишлари мумкин.

Завод қайта қуриш муносабати билан ўзининг ишлаб чиқариш кўламини кенгайтиришга бел боғлади. У Жанубий Корея Республикасидаги «Гольстор» фирмаси билан иқтисодий ҳамкорлик қилиш шартномасини тузди. Шунга биноан яқин орада видеомагнитофон ишлаб чиқариш ўзлаштирилади.

Бундан ташқари Ҳиндистондаги «Пахлаж Бажам» фирмаси билан ҳам алоқалар ўрнатилди. Бу фирма Тошкент «Зенит» заводида, якка тартибда ишлатиладиган компьютерлар ва электрон ўйинчоқларни ишлаб чиқаришда ёрдам беради.

П. АБДУЛЛАЕВ.

«СССРда мулкчилик тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси умумхалқ муҳокамасида

ХАЗИНА ЭГАСИНИ ТОПИШИ КЕРАК

«СССРда мулкчилик тўғрисида»ги Қонун лойиҳасининг умумхалқ муҳокамасига қўйилиши демократия ва ошкораликнинг яна бир меваси бўлди. Қонунда эътиборга лойиқ ва шу билан бирга такомиллаштиришга, таҳрирга, аниқлик киритишга муҳтож модда ва жумлалар бор.

Маълумки, мамлакат миқёсида экологик вазиятни мураккаблашган ва республикалар суверенитетини таъминлаш масалалари кўтарилаётган бир пайтда мазкур Қонун лойиҳасида бир қатор жумлаларга юз фоиз қўшилиб бўлмайди. Масалан, биринчи бўлимнинг 4-моддаси биринчи бандини олайлик. Унда айтилган табиий бойликларни табиатдаги физик ҳолига кўра икки гуруҳга, яъни табиий бойликлар айрим бир жумҳуриятники бўла оладиган ва бўла олмайдиган гуруҳларга бўлиниб кўрсатилса назаримда мақсадга мувофиқ бўлади. Ана шундагина биз табиий бойликларни жумҳурият халқ мулкига ва умумий ССР Иттифоқи умумхалқ мулкига бўлиш имкониятига эга бўламиз. Жумҳурият мулки бўла олмайдиган табиий бойликларга ҳозирча сув ва ҳайвонот дунёсини киритиш мумкин. Жумҳурият мулки бўла оладиган табиий бойликларга — ер, ер ости бойликлари, ўрмонлар, соҳил бўйи сувлари ва бошқалар киради. Бас, шундай экан, лойиҳага мана шу икки гуруҳ табиий бойликларни — «Жумҳурият халқининг мулки» ва «СССР умумхалқ мулки», деган бўлимларни киритиш керак.

Бизнинг жумҳуриятимиз пахта, пилла, қоракўлдан ташқари жуда кўп ер ости бойликларига ҳам эга. Бу соҳада ҳам чигалликлар бор. Масалан, қўриқ ерларни ўзлаштириш орқали янги областлар, шаҳарлар барпо этилди, айниқса, худди шундай конлар очилиши туфайли Навоий, Зарафшон, Учқудуқ, Газли сингари бир қатор шаҳарлар бунёд бўлди. Натижада Навоий, Газли шаҳарлари ва бошқа газ конларининг маҳсулотларини, ер ости кон маъданларини қайта ишлашга мослаштирилган кимё заводлари вужудга келди. Олмалиқ мис комбинати, Маржонбулоқ ва Зарафшон олтин ишлаб чиқариш фабрикалари ва шунга ўхшаш қатор корхоналар Ўзбекистон жумҳурияти бюджетидан ҳеч қандай ўрин олган эмас. Қолган қатор конлар ҳам ҳеч қандай ҳисобга кирмай, ҳамон қазиб олинмоқда.

Улар қуйидагилардан иборат. Иссиқлик ва электр қуввати манбаларини ташкил қилувчи кўмир, нефть, газ, қора металлар—темир, марганец, хром, енгил металлар — алюминий, магний, рангли металлар — мис, қўрғошин, рух, камёб ва нодир металлар — вольфрам, молибден, қалайи, симоб, ўзига сув юқтирмайдиган ёки ўзгармайдиган металлар — олтин, кумуш, қимматбаҳо тошлар — олмос, ёқут, ва бошқалар; ясама буюмлар яратишда ишлатиладиган тошлар — ложуворд, чароит, малахит, гранит, кимё — чинни, биллур: қурилиш хом ашёси — мармар, гранит, қум, тош, гилмоя, тупроқ ва бошқа конлардир.

Уларнинг кўп қисми халқ хўжалигининг турли қисмларида етакчи ўринларни эгалловчи хусусиятларга эга. Масалан, газ, нефть, кўмир бойликлари иссиқлик манбаи бўлиши билан бир қаторда, улар яна кимё саноатида ҳам алоҳида ўрин тутади. Худди шундай маъданлар электр қувватини ишлаб чиқаришда қўлланиши билан бирга яна қатор халқ хўжалигининг стратегик тармоқларида ҳам ишлатилади. Бунга ўхшаш мисолларни кўп келтириш мумкин. Аммо улар қайсики жумҳурият доирасида тарқалган бўлсалар, уларнинг борлиги ана шу жумҳуриятнинг кўпмиллатли халқиники бўлиши керак.

Ўзбекистон ер ости бойликлари битмас-туганмасдир. Уларнинг хиллари, турлари, кўп-озлиги, қиммат-арзонлиги, ер остида ҳосил бўлиш жараёнлари, жойлашиш қонуниятлари, уларни қидириб топиш йўллари, ишлаб чиқариш ва бошқа қатор масалалар ҳақида тўлиқ маълумотлар бор. Аммо ҳозир биз олтин, кумуш, мис, қалайи, вольфрам ва бошқа конларимизнинг халқимиз фаровонлиги йўлида хизмат қилишлари ва шу кунгача жумҳурият иқтисодига ҳисса қўшишлари лозим эдими ёки йўқми? — деган мавзуда ҳам фикр юритмоқчимиз. Ватанимиз иқтисодиёти анча путурдан кетган, Канададан олтинга ун сотиб олган пайтларимизда, давлатимиз хазинаси олтинга бой, деб кўрсатиш ниятида сир тутилган Мурунтов олтин конини ниҳоятда бой, Иттифоқда тенги йўқ кон, деб жар солинди. Мурунтов олтин конини худди қум тошлар копини карьер йўли билан олгандек, Мурунтов олтин маъданини ҳам экскаваторлар билан осонгина қазиб оладиган кон дейилди. Ўзбекистон учун «миси» юқмаган бу коннинг довруғини кўтаришда биз ҳам жонбозлик кўрсатиб, «Ўзбекистон олтинининг софлиги 99,99 фоиз, деб матбуот саҳифаларида, радио ва телевидение орқали жар солганмиз. Чиндан ҳам Мурунтов конининг шунчалик довруққа эга эканлигини давлатимиз мутахассисларига икки маротаба Ленин мукофоти лауреати берилганлигидан билсак бўлади. Мана шундай ноёб ва нодир маъдан конларимизнинг борлиги билан фахрланамиз, шу билан бирга улар республика халқи учун хизмат қилса деган умиддамиз.

Шу борада ССР Олий Совети минбаридан депутатларимиз ҳам ўз чиқишларида Ўзбекистон олтин конлари жумҳурият мулкига айланиши керак, деб жуда тўғри фикр юритдилар. Узоқ йиллардан буён халқимизни «дотация» (қарз)да яшайди, деб ёпиштириб келинаётган «тамғани» парчалаш даври келди, ахир.

Шунинг учун ҳам «СССРда мулкчилик тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси махсус бир бўлимда биз юритаётган мулоҳазалар ўз аксини топиши керак, деган фикрдамиз. «Совет федерациясидаги жумҳуриятлар ер ости бойликларининг шу кунгача қазиб олинган кон маъданлари қийматлари аниқлансин ва аниқланган маъдан қийматларининг жумҳуриятларга тегишли қисмлари олтин пул ҳисобида уларнинг бюджетига ўтказилсин», деган жумлалар ҳаётда ўз аксини топиши керак, деган мулоҳазадамиз.

Шундагина, бизнинг жумҳуриятимиз ҳам худди Украинадаги каби алоҳида олтин фонди (хазинаси)га, Ленинграддаги Эрмитаж каби ўз эрмитажига эга бўлиши мумкин.

Ҳ. РАҲМАТУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, Ҳабиб Абдуллаев номидаги Геология ва геофизика институти етакчи илмий ходими, геология ва минерология фанлари доктори.

• Қишлоқ хўжалиги: иқтисодий ислоҳот йўлидан

САМАРАСИ СЕЗИЛМОҚДА

Мана, тўрт йилдан ошибдики, мамлакатимизда янгиланиш жараёни кечяпти. Ўтган ана шу муддатда агросаноат комплекси меҳнатчилари қайта қуришнинг кенг қамровли вазифаларини қийинчилик билан бўлса-да, бажариб келмоқдалар. Соҳаларни иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамлаб, қишлоқ кишиларининг яшаш тарзларини яхшилаш чоралари кўриляпти. Наманган областида олиб борилаётган ана шу ишлар ҳозирданоқ ўзининг ижобий натижаларини бермоқда.

Туб бурилиш даври бошлангач, қишлоқ хўжалигида аграр сиёсатнинг янгича бошқарувига ўтилди. КПСС Марказий Комитетининг март (1989 йил) Пленумида ҳозирги босқичдаги аграр сиёсатнинг асосий йўналишлари белгиланди. Шу асосда ҳамма жойда алоҳида тадбирлар ишлаб чиқилди. Лекин бу билан иш силжиди, деб бўлмайди. Аввало, ҳар қандай янгиликнинг тагзамини бўлиши керак. Шу маънода иқтисодий ислоҳот иқтисодиётимиздаги тангликни бартараф этишда муҳим омил бўлиши даркор.

Ҳозир областда 127 колхоз-совхоз, 11 та хўжаликлараро чорвачилик пункти, агросаноат бўғинига кирувчи 21 та саноат корхоналари бор. Ўз-ўзидан маълумки, бу ташкилотларнинг барчаси ҳам баравар иқтисодий кучга эга эмас. Ўзини-ўзи маблағ билан тўла таъминлаб, хўжалик ҳисоби асосида ишлаётган колхозлар ночор хўжаликларга ёрдам «қўлини чўзди». 1988 йил охирларида Наманган районидаги «Коммунизм» колхози республика яйлов-мелиорация қурилиши бирлашмасининг Намагандаги 480-механизациялашган кўчма колоннаси билан шартнома тузиб, икки йиллик муддатга икки миллион сўм пулни қарзга берди. Чунки бу хўжаликни СССР Давлат жамғарма банкининг Тошбулоқ бўлимида олти миллион сўм пули ҳаракатсиз турарди. Район бўйича бундай «ўлик маблағ»лар миқдори 40 миллион сўмга тенг эди. Иқтисодий жиҳатдан бақувват бўлган «Партия XXII съезд», «Ленинград», Свердлов номли колхозларда ҳам юқоридагидай алоқалар йўлга қўйилди. Бу ташаббус кенг қулоч ёйди... Уйчи районидаги «Уйчи» колхози Косонсой районидаги Куйбишев номли колхозга, Учқўрғон районидаги «Учқўрғон» совхози Норин районидаги «Пахтакор» колхозига маблағларни вақтинча қарзга бердилар. Шундай қилиб, областимизда иқтисодий ислоҳотни босқичма-босқич амалга ошириш йўли топилди. Бундай алоқалар бошқа йирик саноат корхоналари қурилиш ташкилотларида ҳам амалга оширилди.

Хайрли ҳаракат область, партия, совет органлари томонидан қувватланди. Область бўйича бир неча миллион сўмга бекор турган маблағ фойдали мақсадларга йўналтирилди. Ўртада воситачи сифатида банк ходимлари туришибди. Давлат ёрдамига кўз тикиб ўтирмасдан ички резервларни ҳаракатга келтириш ташаббуси республикада илиқ қаршиланди. Кейинги икки йил мобайнида бу янгилик бизга катта самара келтирди. Қарз олган 30 дан ортиқ меҳнат коллективи социал объектларни тиклаш учун икки миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширдилар.

Камчиликлар босқичма-босқич бартараф этилаётир. Масалан, ўтган йили пахта майдони 1988 йилдагидан 5,5 минг гектарга камайди. Унинг ўрни чорва учун ем-хашак етиштириш, янги боғ-роғлар қилиш ва кишиларга томорқа бериш учун бўшатилди. Фақат 1989 йилнинг ўзида шахсий хонадонлар ихтиёрига 17 минг гектар ер ажратилди.

Шуни мамнуният билан қайд этмоқчиманки, янгиликка дадиллик билан киришилган жойларда ижобий ўзгаришлар ясалаётир. Бу эса омманинг меҳнатга ва ундан келадиган пировард натижага муносабатини ўзгартираётир. Ҳозир 27 минг пудратчи коллективлар фаолият кўрсатяпти. Пахтачиликда асосан коллектив пудрати қўлланиляпти. Аниқроқ қилиб айтганда, 1800 ижарачи рўйхатга олинган.

Янгиқўрғонлик Тўйчибой Умрзоқов ўзининг шахсий бўрдоқичилик пунктида ишлайди, Ўзи истиқомат қилаётган Янгиқўрғон районидаги Киров номли совхоз билан шартнома тузди. Шунга кўра, ўтган йили 55 бош бузоқ олганди. У ҳар бош бўрдоқининг вазнини ўртача 406 килограммга етказди. Бир центнер гўшт етиштиришга 162 сўм, бошқача айтганда, 8,4 озуқа бирлиги сарфланди. Ойлик иш ҳақи 540 сўмдан тўғри келди. Даромад ҳам шунга яраша бўлди. Бу йил чорвадор 123 қорамолни парваришламоқда. Натижа ундан ҳам зиёда бўлиши кўриниб турибди.

Ижобий ўзгаришнинг асосийси, йил бошидан областдаги ҳамма колхоз-совхозлар ўзини-ўзи маблағ билан таъминлашга тўла ўтганидир. Энди колхоз раҳбаридан оддий колхозчигача ҳар бир сўм маблағ қандай сарфланаётгани устида баравар бош қотирадиган бўлди. Бу тартиб хўжаликларнинг давлатдан олаётган қарзини кескин камайтирди. Ўтган йил мобайнида ишлаб чиқариш харажатлари 4 миллион сўмга озайди. Давлат банкига тўланиши зарур бўлган, муддати ўтиб кетган қарзлар 1988 йилда 10 миллион сўмни ташкил қиларди. Ҳозир бирор тийин қарзимиз йўқ.

Кейинги пайтларда областда иқлим ва ер шароитига қараб экин экиш изчил йўлга қўйилди. Тоғли зоналарда чорвачилик, боғдорчилик, узумчилик ривожлантириляпти. 1990 ва 1995 йилларга бориб, мева-сабзавот, чорва маҳсулотлари етиштириш ҳажми 2-3 бараварга ортиши кутилмоқда. Бу асосан алмашлаб экишни тўла йўлга қўйиш орқали қўлга киритилади. Область аҳолисини гўшт маҳсулотлари билан таъминлашни яхшилаш мақсадида чорвачиликка ихтисослашган совхозлар тузилди. Учқўрғон районидаги «Чорвадор», Чуст районидаги «Чуст» совхозлари ҳозирдаёқ бузоқ ва чўчқа боласини бўрдоқига боқишни изчил йўлга қўйдилар. Уларга озуқа етиштириш учун ҳайдаладиган ер ҳам ажратилди.

— Областимизга республика Министрлар Совети ҳисобидан 28 миллион сўм пул ажратилди, — дейди область агросаноат комитети раисининг муовини, иқтисод фанлари кандидати М. Мирзааҳмедов. — Бу маблағни асосан гўшт, сут, тухум, картошка, сабзавот, полиз маҳсулотлари етиштираётганларга тақсимладик. Табиий шароити оғир бўлган юқоридаги районларнинг пахтакорлари ҳам шу имтиёздан фойдаланишади.

Областимиздаги 52 хўжаликда бошқарувнинг цех структураси, 60 та хўжаликда чек назорати, 30 тасида хўжалик ҳисоби усули қўлланиляпти. Шунингдек, 55 колхоз ҳамда совхоз ижара пудратини қўллади. Деҳқончиликда 1272, чорвачиликда 588 пудратчи коллективлар фаолият кўрсатаётир.

Экин майдонларидан олинаётган фойда ҳам ортди. Бу эса ем-хашакни колхоз-совхоз эҳтиёжидан орттириб, аҳолига сотиш имкони туғилди, демакдир. Бундан ташқари шелуха фондини 3,8 минг тоннага етказдик. Бироқ очиғини айтиш керакки, булар ҳолатни тубдан яхшилашда ҳали ишончли омил эмас. Олинаётган 116 минг тонна кунжара ва 62 минг тонна шелухадан тегишли равишда бор йўғи 19 ва 28 процент ички хўжалик эҳтиёжлари учун қолдириляпти, холос. Бу аҳолининг ёппасига чорва моллари боқишини қийинлаштиряпти. Оқибатда қишлоқ хонадонининг 43 проценти йирик шохли молга, 63 фоизи соғин сигирга 86 проценти қўй ва эчкига ҳануз эга бўлолмаяпти.

Кўплаб хўжаликларда уларнинг табиий-иқтисодий шароитлари асосида пахта таннархи қимматга тушяпти. Пахтачиликдан олинган фойда шу хўжаликларда кенгайтирилган такрор ишлаб чиқаришни тамъинламаяпти. Бу эса ишловчиларнинг моддий манфаатдорлигига салбий таъсир қилмоқда. Шу сабабли ҳам пахта харид нархини кўтариш кечиктириб бўлмайдиган социал-иқтисодий масала ҳисобланади.

Айни пайтда РАПО ва хўжаликларнинг структураси, маъмурий бошқарув аппарати синчиклаб ўрганилмоқда. Мақсад уларни ишга бевосита маром берадиган ҳолатга келтиришдир. РАПОлар базасида агрокомбинат, агрофирма, деҳқончилик хўжаликлари ишлаб чиқариш уюшмалари тузиш мўлжалланяпти. Бу билан бошқарув аппарати икки марта қисқаради. Бошқарувнинг демократия усулига ўтилади. Хўжаликлар ихтиёрий равишда мазкур уюшмалар составига киради.

Р. ИРИСОВ,
Москва олий партия мактаби тингловчиси.

Фарғона области. Бағдод районидаги «Пахтакор» колхози деҳқонлари 1989 йилни қувончли натижалар билан якунлашди. Ҳар гектар майдондан 32,5 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Айни кунларда хўжаликда янги мавсумга пухта ҳозирлик кўрилаётир.

Техника воситаларини кўкламга шайлаш ишлари қизғин.

Бу борада Исроилжон Аҳмаджонов билан Одилжон Эшматов (суратда:) кўпчиликка ибрат бўлишмоқда.

Т. Ҳамроқулов сурати.

Табобат: қайта қуриш чорраҳаларида

Турғунлик йилларидаги салбий воқеалар турли соҳада мутахассислар тайёрлаш жараёнига ўз таъсирини кўрсатди. Бундан тиббиёт фани ҳам четда қолгани йўқ. Шу сабабли тайёрланаётган врачлар малакаси социал эҳтиёж талабларига ҳамон жавоб бермаётир. Бунинг асосий сабабларидан бири турли социал группалар орасидаги тарбиявий ишлардаги нуқсонлардир. Очиғи, кейинги пайтларда мафкуравий, маънавий тарбияга кам эътибор бериляпти. Шунинг учун ҳам маънавий қашшоқлик тўғрисида тез-тез гапириляпти. Фикримизча, жамият аъзоларини сиёсий-ғоявий, иқтисодий жиҳатдан тарбиялаш тарбиянинг ҳамма муаммоларини ҳал эта олмайди. Чунки совет кишиси ҳар томонлама баркамол, бенуқсон бўлиши учун унда кўпдан-кўп инсоний хислатлар мужассам бўлиши керак. Қайта қуриш, аввало, жамият аъзоларининг ҳар кунги фаолиятини белгиловчи омилларни баҳолашга янгича ёндашиш, янгича фикрлашни тақозо қилади. Янгича фикрлаш кишини ижтимоий муаммоларга, шахсий бурчига пок ва виждоний муносабатини билдиради. Ҳалоллик бўлмаган жойда одамлардан жамият учун фойдали ҳаракатларни кутиш мумкин эмас. Бу фикрлар медицина олий таълимини қайта қуриш жараёнига ҳам бевосита тегишлидир.

Тиббиёт бобокалонлари Гиппократ, Гален, Абу Али ибн Сино таъкидлашларича, шифокор ўзини ҳар гал бемор ўрнига қўйиб кўриши, унинг ҳолатини тушуниши керак. Бу адолатли гапнинг маъноси шуки, шифокор беморга ўзининг яқин одамидек муносабатда бўлиши шарт. Лекин, афсуски, қасамёд сифатида қабул қилинган бу принципларга айрим медикларнинг риоя қилмаслиги натижасида халқ олдида медицинанинг обрўсига путур етмоқда. Бундай ҳол билан муроса қилиб бўлмайди. Шу сингари салбий воқеалар аввало шифокорларни ўқитган педагогларни изтиробга солади. Чунки улар ҳамма вақт ўз талабаларини олижаноблик, инсонпарварлик, бемор аҳволига қайғуриш руҳида тарбиялашга ҳаракат қиладилар.

Назаримизда, врачлар тайёрлашдаги камчиликларнинг сабабларидан бири студентлар орасида шу касбга нисбатан маҳорат, садоқат, ҳақиқий завқ ва ҳавас бўлмаслигида. Касб танлаш муҳим масала. Турғунлик йилларида институтларда талабчан имтиҳон олувчиларнинг камайиб кетиши, бинобарин, баҳоларнинг ошириб қўйилиши оқибатида савияси паст, медицина деонтологик принциплари бўйича етарли билим ва тарбия олишга интилиши бўлмаган студентлар кўпайди.

Шифокор мутахассислар тайёрлашни яхшилаш қатор масалаларни ҳал этишга боғлиқ. Бунинг учун **ўқув ва тарбия йўналишини ягона методик система асосида қайта қуриш керак.** Бу система 1-Москва медицина институтида ишлаб чиқилган бўлиб, студентларнинг назарий жиҳатдан замон талабига мос бўлишини таъминлаш йўл-йўриқларини кўзда тутади. Келгусида шифокор қандай маҳоратга эга бўлиши олдиндан «лойиҳа» бўйича олиб борилади. **Олий мактаб даргоҳида педагоглар билан талабалар ўртасидаги муносабат ҳақиқий инсонийлик, сидқидиллик, ўзаро муросасиз талабчанликка асосланган ва жамият манфаатларига мос келадиган бўлиши керак.** Институт даргоҳида демократик принципларни жорий қилиш, асосий мақсад учун фидойи педагогларни жалб этиш мақсадга мувофиқдир.

Кафедра коллективи студентларга бағрини кенг очиши лозим. Шундагина студентларда ўз педагогларига ихлос, ишонч пайдо бўлади. Фан ва ҳаёт муаммолари юзасидан мурожаат қилиш учун имконият борлигига шубҳа уйғонмайди. Чиндан ҳам педагоглар билан студентлар ўртасида самимий муносабат ўрнатилса бу маслакдошлик туйғусига айланади. Фикримизча, бу қайта қуришнинг энг долзарб масалаларидан. Бир мисол келтирай. 70-йиллар бошида Андижон давлат медицина институтида «Ижодий суҳбат соатлари» жорий этилган эди. Бунда ҳафтанинг айрим соатларида студентлар кафедрадаги етакчи педагоглар билан муҳим мавзуларда суҳбат, савол-жавоблар ўтказишар, натижада ёш мутахассисларнинг кенг кўламда, атрофлича таълим олишларига қўшимча шарт-шароит пайдо бўларди. Шундай тадбирларни эндиликда ҳам давом эттириш лозим.

Кейинги йилларда касбга нисбатан садоқатнинг етишмаслиги, айрим ҳолларда беморлар диагностикасида биринчи ўринга врачнинг клиник фикрлашини эмас, балки медицина соҳасида техник воситаларнинг аҳамиятини ҳаддан ташқари ошириб юбориш туфайли баъзи студентлар ва ҳатто ёш врачлар айрим фанларни ўз «андоза»лари билан ўлчайдиган бўлиб қолишди.

СИЗ НИМА ДЕЙСИЗ?

Медицинанинг пойдеворини ташкил қилувчи анотомия фанига нисбатан талабаларнинг бир қисмида анотомик объектларни ўрганишда жирканиш ҳоллари рўй берди. Бундай тенденциялар касб танлаш масаласига бутунлай хилофдир.

Фундаментал фанни ўрганишга нисбатан бундай муносабатлар сифатсиз врачлар тайёрланишига олиб келади. Албатта бундай шифокорлар жамиятимиз талабини қондиришга заифлик қилади. Демак, мутахассислар сифатининг пастлиги улар савиясидаги камчиликлар, дунёқарашининг заифлиги, маънавий дунёсидаги нуқсонлар билан боғлиқдир. Чунки бундай аҳвол касб маҳоратининг чўққисига эришиш учун уларда ижтимоий ҳаёт позициясини мустаҳкамлай олмайди. Бунинг учун тарбиявий ишни тубдан ўзгартириш, мўлжалланган тадбирларни диалектиқ метод билан амалга ошириш керак. Шундай экан шахснинг тарбияланиши коллективда, системали равишда ўз-ўзида тарбиялаш, муттасил билимини ошириш йўли билан бўлади. Бунинг замирида эса фойдали меҳнат ётади.

Аввало мутахассисларнинг малакасини тубдан яхшилаш, мафкуравий ва фалсафий маданият жиҳатдан тарбияланиш самарасини оширишдан ташқари, ҳар бир совет зиёлисида инсонпарварлик, олижаноблик фазилатларини ривожлантириш режалари кўзда тутилади. Бу мураккаб ишни амалга оширишда **махсус фанлар намояндалари билан ижтимоий фанлар вакиллари ўртасида ижобий уюшмалар ташкил қилиш мақсадга мувофиқ** деб ўйлаймиз.

Фалсафа ва медицина фанининг бир-бирига узвий боғланиш, бу қўшма соҳаларда яратилган методик қўлланмалар мутахассисларнинг фақат малакасини ошириш йўлларини эмас, балки **уларнинг аввало ҳақиқий мафкуравий дунёси соғлом ва тўла-тўкис бўлишини таъминлаш, шунга эришиш йўлларини ишлаб чиқиш, ниҳоят бундай фазилатлар барқарор бўлиши замон талабларига жавоб берадиган даражада ишлаб чиқилиши зарур.** Ўз навбатида медиқ олимлар диалектик методларнинг охирги ютуқларига таянган ҳолда маҳоратларини намойиш қилиб, медицина фанини ижтимоий фанлар билан илмий равишда боғлашлари қайта қуришнинг олий мақсадларига мос келади.

Медицина фани биологияга тегишли бўлишига қарамай медик олимларимиз тарбиявий муаммоларга тегишли маънавий дунёқараш масалалари мунозарасида кам қатнашадилар. Ваҳолонки бу масалаларнинг муҳимлиги фалсафа фанининг медицина билан узвий боғланиши ва атрофлича фикрлашни талаб қилади. Махсус медицина предметларини баён қилишда марксча-ленинча философиянинг намоён бўлиш қирраларини тўла-тўкис ишлаб чиқиш зарурдир. Бунинг учун ёрдам берадиган омиллар бўлиб, аввало ҳар бир махсус фанларга тегишли мантиқий категориялар бўлиб, улар ўз навбатида шу фан соҳасида материалистик диалектика категорияларини акс эттирувчи вазифани бажарадилар. Демак, материалистик философия билан махсус медицина фанлари орасида методологик кўприк ўрнатиш мумкин. Медицина фанлари бўйича материалистик фалсафа билан асосланган қўлланмалар етишмайди. Ундан ташқари ҳозирги тараққиёт босқичида олий мактаб эҳтиёжини қондирадиган, комплекс муаммоларни атрофлича очиб берадиган турли йўналишдаги қўлланмаларни яратиш ҳам айни муддаодир.

Фикримча, **врач «қасамёд»ини расмий равишда қабул қилиш муддатини ҳам қайтадан кўриб чиқиш керак.** Уни институтни тугаллаш вақтида эмас, аксинча бошланиш даврига кўчириш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблаймиз. Гап шундаки, жамият манфаатлари медиклардан олижаноблик, меҳрибонлик ва раҳмдилликни талаб қилади. Бундай хислатлар тиришқоқлик билан қилинган меҳнат, ўз-ўзини тарбиялаш орқасида пайдо бўлади. Бу масалани ўқув жараёни кундалигига, программасига киритиш билан ҳал қилиш мумкин.

Ҳозир медицина институтларида иккинчи курсда давлат имтиҳонлари тикланди. Бунинг хайрли томони шундаки, студентларга бўлган талаб ошади. Уларни мустақил ва масъулиятли бўлишига чорлайди. Шу вазиятда иккинчи курсни битирган талабаларга врачлар «қасамёд»ни қабул қилиш тавсия қилинса, улар шу даврдан бошлаб институтни тамомлагунга қадар ҳамма зарурийтларни астойдил талабчанлиқ билан, муҳим хислатларни ўзида мужассамлаштирган ҳолда ижобий ҳал қиладилар. Бунинг исботи уларнинг ўқув жараёнида орттирган ютуқлари бўлиши мумкин.

Шуни эътиборга олиш керакки, ҳар бир инсон алоҳида бир дунё. Юқори баҳоланувчи шахс сифатларига фақат юқори ривожланган мафкура ва касб маданияти орқали эришиш мумкин. Бундай маданият машаққат туфайли уюшқоқлик, ўзини интизомга бўйсундириш, бор кучини жамият фаровонлиги учун ҳар кунги меҳнатда сафарбар қилиш зарурлигини англаш ёрдамида такомиллашади.

Б. ҒАНИЕВ,
Ўрта Осиё медицина педиатрия институти кафедра мудири, медицина фанлари доктори, профессор.

• Бир хат изидан •

Ҳурматли редакция!

Қорақалпоғистон Автоном Республикаси пойтахти Нукус шаҳрида аҳолига транспорт хизмати кўрсатилишининг ҳозирги аҳволи талаб даражасида эмас. Автобуслар, таксилар сони кўпаймаяпти. Натижада йўловчилар бекатларда автобус кутиб анча вақтларини йўқотишмоқда.

«Нукус шаҳрида троллейбус юради» деган гапнинг пайдо бўлганига ҳам 10 йил бўлиб қолди. «Гап кўп, кўмир оз» деганлари рост экан. Шунча вақт ўтибди-ю, ҳали-ҳануз троллейбус депоси қурилиши битказилмабди. Шаҳарда троллейбус юрадими ёки ўн йил олдин айтилган гап қоғозда қолаверадими!!

ЕШМУРОТ НИЁЗИМБЕТОВ.
Улуғ Ватан уруши II группа инвалиди, шахсий пенсионер. Нукус шаҳри, 1 Май кўчаси, 87-уй.

ШАҲРИМИЗДА ТРОЛЛЕЙБУС ЮРАДИМИ?

МУХБИР ШАРҲИ:

Дарҳақиқат, бу гапнинг пайдо бўлганига роппа-роса ўн йил бўлди. Нафақат нукусликлар, балки автоном республика аҳолиси «шаҳарга борсак, оғиримиз енгил бўларкан» дея троллейбус депоси қурилиши тўғрисидаги хабарни қувонч билан кутиб олишган эди. Лекин ваъда қоғозда қолиб кетди. Меҳнаткашлар орзулари рўёбга чиқмади. Депо қурилиши бошланди-ю, тўхтаб қолди. Хўш, нега шундай бўлди?

Биз қурилишнинг ҳозирги ва ўтган йиллардаги аҳволи билан танишиш мақсадида бир қанча ташкилотларда бўлдик. Буюртмачи — Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети капитал қурилиш бошқармаси, бош пудратчи — 166-қурилиш тресси ва фойдаланувчи ташкилот эса Қорақалпоғистон АССР ишлаб чиқариш уй-жой-коммунал хўжалиги бошқармаси экан.

— Депо қурилиши 1979 йилда бошланган. Қурилишнинг бунчалик чўзилиб кетганлиги сабабларини биздан кўра буюртмачи ва пудратчи ташкилотлар яхши билишади, — дейишди Қорақалпоғистон АССР ишлаб чиқариш уй-жой-коммунал хўжалиги бошқармасидаги ўртоқлар.

— Бу ҳақда сиз нима дейсиз? — сўраймиз 166-қурилиш тресси бош инженери В. Ричковдан.

— Мазкур қурилиш объекти деярли катта эмас эди, — дейди Владимир Георгиевич. — Лойиҳадаги маблағ ўз вақтида сарф қилинганда ишни 22 ойда битказиб, фойдаланишга топширган бўлур эдик. Бироқ буюртмачи троллейбус депоси қурилишини ишга туширилиши зарур бўлган муҳим объект деб ҳисобламади. Натижада кам маблағ ажратилди. Ажратилгани ҳам қурилиш материаллари йўқлигидан ўзлаштирилмади.

Назаримда, В. Ричков гапнинг ростини айтиб қўя қолди. Дарҳақиқат, капитал қурилиш бошқармасидаги ўртоқлар троллейбус депоси ҳақида гап чиқиб қолгудек бўлса, «Ҳап сеними!» дея оғзига уриш учун маълум миқдорда дарёдан томчи сифатида маблағ ажратиб, қурилиш ишларини чўзиб келишаверган. Мана, депо қурилишининг ўтган йиллардаги аҳволига бир назар ташланг: 1979 йилда 160 минг сўм, 1981 йилда 140 минг сўм, 1983 йилда 200 минг сўм ажратилди. Ана шу маблағнинг бир сўми ҳам ўзлаштирилмади. Сабаби ишга тушириладиган объектнинг ўзи бўлмаганлиги туфайли тегишли қурилиш материаллари етказиб берилмади. 1984 йилга келиб 177 мингдан 100 минг сўмлик, 1986 йилда 446 мингдан 33,5 минг сўмлик маблағ ўзлаштирилди, холос. 1987 йилда эса бу объект пландан чиқариб ташланди. 1988 йилда яна қайтадан планга киритилиб 830 минг сўм ажратилди. Шундан атиги 26 минг сўмлик иш бажарилди. 1989 йилга келиб 352 минг сўмдан 134 минг сўмлик маблағ сарфланди, ишлар ўлда-жўлда бўлиб қолди.

— Қурилиш материалларининг вақтида етказиб берилмаганлиги ишимизнинг белига тепди,— дейди 390-механизациялашган кўчма колонна участка бошлиғи Н. Табикбоев. — 280 минг дона ғиштдан 34 минг донаси, 640 кубометр бетоннинг 270 кубометри олинди, холос. 17 тонна битум, 340 квадрат метр эшик ва ромлар ҳалигача келтирилгани йўқ. Шунинг учун белгиланган план ва топшириқларни бажара олмадик.

Ҳа, орадан 10 йил ўтди. Лойиҳалар анча эскирди. Қолаверса, бу объект учун ажратилган махсус асбоб-ускуналар ҳам эскириб кетди. Эндиликда янги лойиҳа-смета ишлари зарур бўлиб қолди. Янги лойиҳани буюртма қилиш ва бу борадаги ишни тезлаштиришда эса Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети капитал қурилиш бошқармаси (бошлиғи П. Актиев) раҳбарлари сусткашлик қилишяпти. Айни пайтда буюртма қилинган махсус ва ишчи чизмалари тайёрлашни «Узгипрокоммуналпроект» лойиҳалаш институти ходимлари ҳам чўзиб юборишди. Агар лойиҳа-смета тузиш ишлари шу даражада секинлик билан олиб бориладиган бўлса, бир лойиҳа эскириб, иккинчисини бошлашга тўғри келиб қолиши турган гап.

Яқинда Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлар группаси йиғилишида Нукусдаги троллейбус депоси қурилишининг бориши ҳақидаги масала кўриб чиқилди. Ишни тезлаштириш юзасидан махсус қарор қабул қилинди. Афсуски, бу қарор ижроси жуда секинлик билан амалга ошяпти. Қарорда қурилиш 166-қурилиш трестининг 390-механизациялашган кўчма колоннаси қурувчилари, инженер-техниклари 1989 йил 352 минг сўм ўрнига 500 минг сўмлик иш бажаришлари керак деб белгиланди. Керакли маблағ ҳам ажратилди. Аммо қурилиш материаллари билан таъминлаш ҳамон эскичасича қолиб кетяпти.

Ўзбекистон ССР Давлат план комитети ва Ўзбекистон ССР Моддий-техника таъминоти давлат комитети кабель, асбоб-ускуналар, троллейбуслар, металл қувурлар, трансформаторлар, қозонлар, телефон кабеллари, юмшоқ ва қаттиқ инвентарлар билан таъминлашни кечиктириб юбораётганлигини қандай изоҳласа бўлади?! Худди шу икки комитет қўшимча ресурслар етказиб беришни ҳам пайсалга солишмоқда.

Троллейбус депоси қурилишини битказиб, фойдаланишга топшириш 1990 йилга мўлжалланяпти. Қурилишнинг ҳозирги бориши эса шу кун талабларига мутлақо жавоб бермайди. Қоғозбозлик, ваъдабозликдан амалий ишга ўтиш пайти келди. Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети капитал қурилиш бошқармасидаги масъул ўртоқлар буни чин дилдан ҳис этганларидагина троллейбус депоси қурилиши силжиши бўлиши мумкин. Кўрайлик-чи, Нукус шаҳрида тез орада троллейбус юрадими? — деган саволга бу масъул ўртоқлар қандай амалий жавоб беришаркин.

Р. ЕШИМБЕТОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

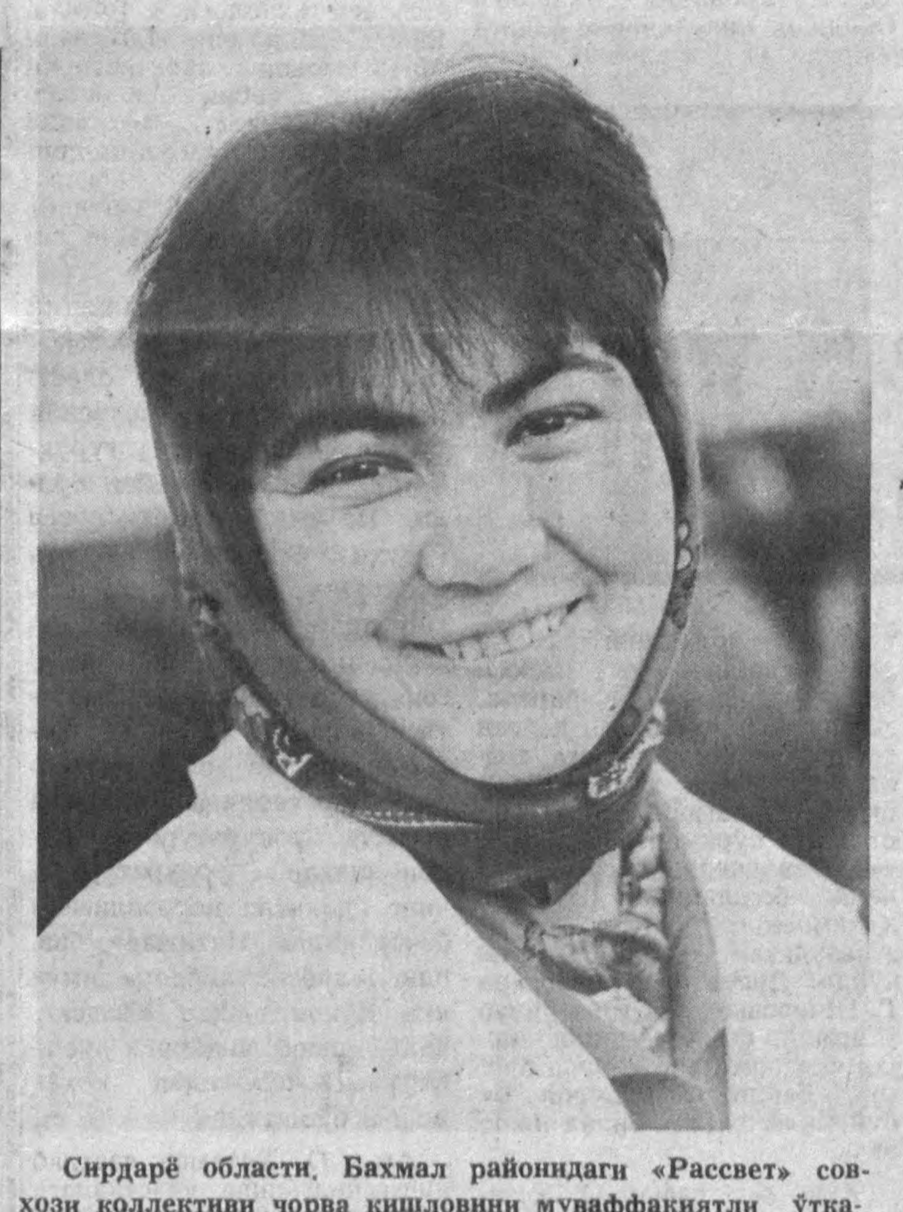

Сирдарё области, Бахмал районидаги «Рассвет» совхози коллективи чорва қишловини муваффақиятли ўтказишга ҳаракат қилаётир. Бу ерда ўтказилаётган мусобақада Шоира Дўлбоева пешқадамлик қилмоқда. У боқимидаги 15 бош сигирнинг ҳар биридан ўтган йили 2700 килограммдан серқаймоқ маҳсулот олганди.

Суратда: илғор сут соғувчи Шоира Дўлбоева.

У. ҚУШВОҚОВ сурати.

ХУШХАБАРЛАР

● Тошкент тўқимачилик комбинатининг меҳнат коллективи Меҳр-мурувват фондига 2 минг сўм пул ўтказди. Пойтахтнинг Фрунзе райони ветеранлар кенгаши ташкил қилган бу фонд 70 сўмдан кам нафақа ёки пенсия олаётган ёлғиз қариялар ва оилаларга ёрдам беради. Тўқимачилар меҳнат коллективи кенгашининг қарори билан ажратилган бу маблағни ўтган йили комбинатнинг барча фабрика ва корхоналарининг меҳнатчилари ишлаб топишган эди. Илгари комбинатда ишлаган кўпгина ветеранлар энди қўшимча пул олишади.

● Бухорода «Госкоминтурист»нинг бўлимига қарашли қаҳвахона ва қандолатчилик цехи ишлай бошлади. Улар учун янги бино қуришнинг ҳожати бўлмади. Маҳаллий тикувчилик бирлашмаси бўшаб қолган эски биносининг бир қисмини қандолатчилар ихтиёрига берди. Машина-ускуналар Италиядан келтирилди. Бу ерда меҳмонларга бир неча хил музқаймоқ, торт, пирожное ва пишириқларни таклиф қилишяпти. Уддабурон ширинпазлар ҳар ойда 47-48 минг сўмлик маҳсулот сотишни мўлжаллашяпти.

● Дастлабки сони обуначиларга 3 январь куни етказиб берилган янги газета «Крылья Узбекистана» деб аталади. Граждан авиацияси Ўзбекистон бошқармасининг, тармоқ жамоат ташкилотларининг ҳафталик матбуот органи беш минг нусхада чиқа бошлади. Авиаторларга ҳам, йўловчиларга ҳам мўлжалланган мазкур нашрда хўжалик юритишни қайта қуриш муаммолари тўғрисидаги, осмон саёҳатчиларига хизмат кўрсатишнинг янги шакл ва истиқболлари ҳақидаги маълумотлар бериб борилади. Шу йилнинг ўзидаёқ газета ўзбек тилида ҳам чиқа бошлайди.

● Ангренининг тез қад кўтараётган турар жой массивида «Марҳамат» миллий таомлар қаҳвахонаси ишга туширилди. Қаҳвахона ёшларнинг бир нечта ётоқхонаси жойлашган районнинг ўзига хос томонларини ҳисобга олган ҳолда қурилган. У ерда 150 ўрин бўлиб, у эрта тонгдан кечгача ишлайди, нархлар ҳам унчалик қиммат эмас. «Узбекшахтострой»нинг 95-механизациялашган колоннаси архитектор ҳамда қурувчилари ишларни ўз муддатида пухта ва муваффақиятли бажардилар.

(УзТАГ).

• Янгиликдан хабарингиз борми? •

А. Қодирий номи берилди

Ўзбек совет адабиётининг йирик вакили истеъдодли ёзувчи Абдулла Қодирий туғилган куннинг 95 йиллигига муносиб тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда.

Ёзувчининг номини абадийлаштириш мақсадида Тошкентдаги марказий кўчалардан бирига Абдулла Қодирий номи берилди. Илгари бу кўча «Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси нинг 50 йиллиги» деб аталар эди. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети қошидаги топономик комиссия меҳнаткашларнинг талаб ва истакларини инобатга олиб ана шундай қарор қабул қилди.

Абдулла Қодирий Тошкентнинг эски шаҳар қисмида Самарқанд дарвоза кўчасида яшаган ва ижод қилган. У ҳозирги Хадра майдони атрофи ва унга туташ кўчаларда кўп марта бўлган. Комиссия кўчанинг номини ўзгартираётганда ана шуларни инобатга олди.

Ўзбекистонда театр санъатини тараққий эттиришга муносиб ҳисса қўшган бир қатор санъаткорларнинг номлари ҳам абадийлаштирилди. Улар Ўзбекистон ССР халқ артистлари Сайфи Олимов, Лутфулла Назруллаев, Миршоҳид Мироқиловлардир. Комиссия Сергели ва Фрунзе районларидаги Охунбобоев кўчаларининг номларини ўзгартириб, ана шу санъаткорларнинг номларини беришга қарор қилди.

Тошкентдаги Куйбишев кўчасида кўплаб муассасалар ва корхоналар, маданият даргоҳлари жойлашган. Ана шу кўчанинг Полторацкий кўчасигача бўлган қисми бундан буён ўзбек халқининг атоқли фарзанди, республиканинг биринчи президенти Йўлдош Охунбобоевнинг номи билан аталадиган бўлди.

Ҳамза районидаги Ўқитувчи кўчасининг номи ўзгартирилиб, унга сталинча репрессия йилларининг бегуноҳ қурбони Чўлпоннинг номи берилди.

Киров районидаги яна бир кўча — Охунбобоев кўчаси ҳинд халқининг атоқли фарзанди ва давлат арбоби Жавоҳарлал Неру номи билан аталадиган бўлди. Бу кўча Ҳадича Сулаймонова ва Карл Маркс кўчалари оралиғида жойлашган.

А. ПУЛАТОВ.

РАССОМ ИЖОДХОНАСИДА

СССР Рассомлар союзи аъзоси Имёр Мансуров яратган картиналар ўзининг чуқур мазмундорлиги, фалсафий руҳи билан кўпчиликни мафтун этади. Имёр Мансуров асли Қозоғистон ССРнинг Еркент шаҳрида туғилган. Расм чизишни болалигидан машқ қила бошлаган. Ўрта мактабни тугатгач, 1966 йилда комсомол йўлланмаси билан зилзиладан зарар кўрган Тошкентни тиклаш учун келган. Ўшандан бери у Тошкентни ва унинг одамларини севиб қолди. Мусаввир шу ерда ҳам ўзи ёқтирган ишни давом эттириб, расм чизаверди. Совет Армиясида йигитлик бурчини бажарганидан сўнг П. П. Беньков номли бадиий билим юртига ўқишга кирди. Кейинчалик Тошкентдаги театр ва рассомлик санъати институтида ўқиди. Моҳир мусаввир СССР халқ рассоми Раҳим Аҳмедов устахонасида таълим олди. Имёр Мансуров чет элларда, мамлакатимизнинг турли шаҳарларида ва республикамизда ўтказилган кўпгина кўргазмаларда ўз асарларини муваффақиятли намойиш этди.

Суратларда: 1.Имёр Мансуров ўз устахонасида. 2. Мусаввирнинг «Сурхондарё ерининг одамлари» сериясидаги асарларидан лавҳа.

Р. ШАГАЕВ сурати. (ЎзТАГ).

• Очиқчасига гаплашайлик

АЙБСИЗ АЙБДОР

Ўзбекистон район «Водопровод» участкасида инженер-технолог лавозими бўшаб қолди. Участканинг собиқ инженери Ғ. Азимов Хўжанд маҳалласидаги хонадонлардан 1695 сўм олгани учун жиноий жавобгарликка тортилди. Унинг ўрнига 1987 йил 26 январда район партия комитети раҳбарлари кўп йил давомида Яйпан шаҳар архитектори бўлиб ишлаган Олимжон Ҳотамовни тавсия этишди. Шу тариқа Олимжоннинг зиммасига катта масъулият юкланди. У биринчи навбатда Ғ. Азимов даврида сувдан фойдаланган аҳолининг 1986 йилдаги қарзи — 1240 сўм пулни хонадонлардан ундириб олиб, давлат ҳисобига ўтказди. Бундан ташқари, 700 дан зиёд хонадонга ўрнатилган сув кранлари смета ҳужжатларисиз бажарилганди. Аслида участка ишчилари аҳолидан номи бору ўзи йўқ смета ҳужжатлари учун, ҳам ўзларининг лойиҳасиз ўрнатилган сув кранлари учун мўмай пул олиб, чўнтакка ураверишганди.

Янги инженер О. Ҳотамов бундай тартибсизликлар, пул ортидан қувиб, ҳам аҳолига, ҳам давлатга зиён келтираётган шахслар билан чиқиша олмас эди, албатта. Кўп ўтмай участка ишчиларининг умумий мажлисида муайян билим ва малакага эга бўлмаган И. Деҳқонбоев бригадирликдан бўшатилиб, слесарликка ўтказилди. Унинг ўрнига ишчилар коммунал хўжалик техникумини битирган Мўйиджон Акромовни сайлашди.

Шу орада ишчи Акбарали Жалолов иш жойини ташлаб кетгани учун умумий мажлисда ёзма равишда огоҳлантирилди. У норози бўлиб, район партия комитети ва район халқ контроли комитетига Ҳотамов устидан шикоят ёзди. Район халқ контроли комитети инспектори М. Ҳалимов ва район агросаноат бирлашмасининг юристи С. Тоғаев шикоятда кўрсатилган «камчиликлар» ни текширишга келганларида бригадирликдан бўшатилган И. Деҳқонбоев билан огоҳлантирилган А. Жалолов сохта айбномаларни тасдиқлашди. 1987 йил 16 декабрда О. Ҳотамовга қаттиқ ҳайфсан берилди.

Бу И. Деҳқонбоев учун айни муддао бўлди. У ишчиларни ўз томонига оғдириб, ўз ўрнига сайланган бригадир М. Акромов устидан Қўқон шаҳар «Водоканал» идорасига шикоят ёзди. Шаҳардан бир тўда «папкали амалдорлар» келиб, янги бригадирни чиғириқдан ўтказишди. Шунда М. Акромов мансаб талашаётган И. Деҳқонбоевнинг қуруқ туҳматларига чидай олмай: «Менга бригадирлик керак эмас. Бундай фисқу фасодлардан тўйдим. Мансаб керак бўлса, Иброҳимжон ола қолсин», деб отдан тушди-қўйди. Нима ҳам қилсин бечора?! Агар у И. Деҳқонбоевга бас келаман деса, бошига не кунлар тушмасди?

Бригадир бўлиб анча дадиллашиб олган И. Деҳқонбоев қатъий қарорга келади:

— Бир шикоят билан янги инженеримизга қаттиқ хайфсан бердириб, попугини пасайтириб қўйдик. Яна бир ариза ёзиб, бригадирни яксон қилдик. Ҳа, оғайнилар, яна бир бор, ҳа, деб юборсак, Олимжон Ҳотамовни ҳам гумдон қиламиз.

Мана шундан кейин ёз-ёз бошланди. Шикоятлар лайлак қордек ёғилиб кетди. Мажлис кетидан мажлис чақирилди. Текшириш кетидан текшириш ўтказилди.

Хуллас, И. Деҳқонбоевнинг бир ёқадан бош чиқарган «демократик» гуруҳи: «Инженеримиз мевали боғларни нест-нобуд қилди, унинг уйида ишчилар ойлаб ишлади. 350 дона пишиқ ғиштни ўмариб кетди. Пичан ва теракларни сотиб, пулини еворди. Пахтага чиққанимизда овқат қилиш учун кассадаги пулдан бизга бермади қурумсоқ» деб район халқ контроли комитетига бир қулоч шикоят ёзишди.

Ўзбекистон район халқ контроли комитетининг раиси Йўлдошали Раҳмонов эса бу демократик гуруҳнинг арзномасини участка идорасидан нарига чиқмаёқ ҳал қилди-қўйди. О. Ҳотамовнинг «камчиликлари» ни шикоятчиларнинг ўзлари бир овоздан тасдиқлашди. Инженернинг «айблари», ҳатто, район газетаси «Пахтакор» да эълон қилинди. Халқ контроли комитетининг қарорига асосланиб, Қўқон шаҳар «Водоканал» бирлашмасининг бошлиғи О. Расулов О.Ҳотамовни ишдан бўшатди.

Шаҳар Советининг депутати, коммунист, олий маълумотли мутахассис уч-тўрт «ёзғувчи» туфайли салкам тўрт ой ишсиз юрди. Маҳалласида бош кўтаролмай қолди. Виждони азобланди. Хотини, уч фарзандининг кўзига қарашга ботинолмасди. «Наҳотки ҳақиқат рўёбга чиқмаса?» деб эзилди.

О. Ҳотамовнинг редакцияга ёзган аризасига биноан Ўзбекистон районидаги Яйпан шаҳрига бордик. О. Ҳотамовга юкланган айбларни Яйпан шаҳар Советининг раиси, депутат Азиза Икромиддинова, район партия комитетининг бўлим мудири Нўмонжон Абдуллаев билан бирга текшириб чиққанимизда, Конизардаги сув чиқариш майдонида бирорта ҳам мевали дарахтнинг кесилмаганини аниқладик.

Район халқ контроли комитети раиси Й. Раҳмоновнинг О. Ҳотамовнинг ишларини муфассал ўрганмай туриб, уни ишдан четлаштириш ҳақида чиқарган қарорига энди нима дейсиз? Бу ҳам майли! Наҳотки, Й. Раҳмонов район партия комитетининг бюро аъзоси ва район назорат органига раҳбар бўла туриб, депутатни шаҳар Советининг розилигисиз ишдан четлаштиришга ҳуқуқи йўқ эканлигини билмаса? (Ҳозир у бошқа ишга ўтиб олган). Наҳот Қўқон шаҳар «Водоканал» ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи, коммунист Обиджон Расулов давлатнинг СССР халқ депутатлари статуси тўғрисидаги қонунини қўпол равишда бузганлигини англамаган бўлса? Наҳот Ўзбекистон район партия комитетининг раҳбарлари ўзлари ишга тайинлаган ёш коммунистнинг яккаланиб қўйилишига, ишсиз сарсон бўлиб юришига, маъмуриятбозларнинг кўз кўриб, қулоқ эшитмаган тош деворларига гоҳ виждони, гоҳ бурчи, гоҳ коммунистик қалби билан қайта-қайта урилавериб, ҳаётдан, қоғозбозу буйруқбозларнинг умри тугаб бораётган «ҳокимияти» дан кўнгли совиб бораётганини сезишмаган бўлишса?

Редакция ишга аралашганидан кейин район халқ контроли комитети О. Ҳотамовни вазифасидан четлаштириш ҳақидаги ўз қарорини бекор қилди. Қўқондаги «Водоканал» идораси ҳам О. Ҳотамовни бир ой сарсон қилиб, сўнгра ишга тиклади. Лекин О. Ҳотамовни уч ой овора қилган И. Деҳқонбоев гуруҳи негадир жазоланмай қолди. Айб менда эмас, гуруҳбозларнинг иғвосида, деб ўйлаган О. Расулов О. Ҳотамовнинг иш ҳақини идора ҳисобидан тўлаб қутулди. Лекин Қўқон шаҳар прокуратураси бу пулни О. Расуловнинг ҳамёнидан ундириб олиб, яна қайтадан идора ҳисобига ўтказиб қўйди.

Ана шунда О. Ҳотамовнинг энг кучли учинчи рақиби пайдо бўлди. Аламзада бўлган бошлиқ О. Расулов энди «сайлов» деган муқаддас омилни ўзига қурол қилиб олди. Деҳқонбоевлар гуруҳи унга мададкор бўлди. У район раҳбарларининг: «Ҳой, Обиджон, носоғлом муҳитда сайлов ўтказманг», деб илтимос қилишларига ҳам қарамай, эндигина бир ой тинч ишлаган О. Ҳотамовни яна ишдан бўшатишга уринди. «Известия» газетаси редакциясига арз қилишди. Афсуски, бу газета боши-кети кўринмай қолган, роса чигаллашиб кетган бу масалани ЎзССР Коммунал хўжалиги министрлигига, министрлик эса «Узводоканал» ишлаб чиқариш бирлашмасига, у эса текширувчисини тўппа-тўғри О. Ҳотамовнинг бошлиғи Обиджон Расуловнинг олдига юборади. О. Расулов И. Деҳқонбоев гуруҳининг барча айбномаларини ўз имзоси билан тасдиқлаб бор барака, дегандек, Тошкентдан келган текширувчининг қўлига топширади. У эса, ҳатто айбдор билан учрашмай, ундан бир оғиз сўз сўрамай ўз идораси — «Узводоканал» га қайтиб келиб, бошлиқнинг столига Ҳотамовнинг обрўсига путур етказадиган «далил» ларни қўйди. Директор ўринбосари Г. Шчербаков эса узоқ ўйлаб ўтирмай, О. Ҳотамовни ишдан четлаштириш ҳақида буйруқ берди. О. Расулов бу буйруқни зудлик билан ижро этди.

Хўш, бу сафар О. Ҳотамовга қандай айб қўйилди? У гўё М. Туроновнинг 185 сўмлик маошини олганмиш, теракларни кесиб сотганмиш... Эски тос, эски ҳаммом.

Шунда О. Ҳотамов ўз бўйнига «қўйилган» барча айбларни рад этувчи ҳужжатларни «Узводоканал» бирлашмасига олиб келиб берди ва қайтадан текширишларини талаб қилди. «Узводоканал» дан келган комиссия аъзолари бу сафар О. Ҳотамовнинг ишларини бирма-бир текшириб, уни бегуноҳ деб топди. Натижада, «Узводоканал» бирлашмаси ўзининг 1988 йил 12 сентябрда чиқарган буйруғини (№ 402) 18 октябрда бекор қилди. О. Расулов ҳам юқори ташкилот қарорига биноан ўз буйруғини бекор қилди-ю, аммо у олти ой олдин ўтказилган сайловни рўкач қилиб, Олимжонга: «Сиз энди слесарлик қилинг», деди. Хуллас, О. Ҳотамов яна беш ой ишсиз сарсон бўлди.

Бундан ортиқ хўрлик бўлиши мумкинми? О. Ҳотамов ўзини салкам икки йилдан бери оворай сарсон қилаётган Деҳқонбоев гуруҳи ва О. Расулов устидан Қўқон шаҳар прокуратурасига арз қилди. Шаҳар прокурори Қўқон «Водоканал» ишлаб чиқариш бирлашмасининг О. Ҳотамовни ўз лавозимига тикламаётганига норозилик билдирди. Натижада, О. Ҳотамов 1989 йил 1 февралда ишга қайтадан тикланди.

Аммо у икки бор ишдан олиниб, идорама-идора сарсон бўлиб юрган пайтда Ўзбекистон район Водопровод участкасида ғаройиб воқеалар рўй беради. И. Деҳқонбоевнинг «метин сафи» ўз ораларига бегона одамларни қўшмаслик учун участканинг инженер-технологи З. Бўтаевнинг қайнағаси Ботирали Матазимовни экскаваторчи штатига, собиқ инженер Ғ. Азимовнинг хотинини боғбон штатига қабул қилишди. Б. Матазимов экскаватор ҳайдамасдан давлатнинг 1700 сўм пулини маош сифатида олди.

Қайта ишга тикланган О. Ҳотамов, коммунист эмасми, ишламасдан пул олаётган экскаваторчи масаласини ўртага ташлаб, яна гуруҳбозлик, ёз-ёзга сабабчи бўлди. Натижада, Деҳқонбоев гуруҳи Фарғона область прокуратурасига (Қўқон шаҳар прокуратурасининг қароридан шикоят қилиб), Фарғона область партия комитетига шикоят йўллади. Комиссия устига комиссия келди. Пировардида Фарғона область прокуратураси Қўқон шаҳар прокуратурасининг адолатли норозилигини бекор қилди. Натижада, бизнинг «айбсиз айбдор» имиз яна Қўқон шаҳар «Водоканал» ишлаб чиқариш бошқармаси томонидан ноҳақ ишдан бўшатилди.

Агар О. Ҳотамов дастлаб ишга келганида участкадаги ўзбошимчаликларни кўриб кўрмаганликка олганида, смета ҳужжатларисиз бажарилаётган ишларга бефарқ қараганида, халқ ва давлат пулини ўмаришга енг шимарган, иштаҳаси карнай юлғичларга шерик бўлганида эди, эҳтимол шунча қийинчиликлар унинг бошига тушмаган бўлармиди?

Фарғона область прокурори А. Отажонов Қўқон шаҳар прокурори норозилик хатига имзо чекаётганида О. Ҳотамовнинг айбларини бўйнига қўйганмиди? Ҳолбуки, унга тиркалган айблар бирон-бир давлат органи томонидан муфассал текширилиб, исботланмаган. Шундай экан, замон ва замондошларимизнинг тақдири уч-тўртта иғвогар, «демократия» ниқоби остида ўзларининг ғаразли мақсадларини амалга оширяётган шахсларга қолдими?

Олимжон Ҳотамовнинг қадрига етадиган чин инсонлар оз эмас. Шу кунларда у Ўзбекистон районида хўжалик ҳисобидаги архитектура-планлаштириш бюросида бўлим бошлиғи вазифасида ишлаяпти. Бу мақолани ёзишдан муддао шуки, уни хўрлаган, қувди-қувди қилган шахслар жазоланиши керак. Қайта қуриш ва демократиялаш талаби шундай.

М. САТТОРОВ.
И. АҲМЕДОВ.

СПОРТ

ЭНГ КУЧЛИЛАР САФИДА

СССР спорт журналистлари федерацияси анъанага мувофиқ мамлакатимиз ўн нафар энг кучли спортчилари номини аниқлади. Улар орасида тошкентлик лангар билан сакраш устаси, яқинда «СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери» унвонига сазовор бўлган Радион Гатаулин ҳам бор. «Олимпиада-88» баҳсларининг кумуш медали совриндори Радион илк бор олти метрли маррани эгаллаб, мутахассислар назарига тушди. Кейин ундан ҳам баландликни забт этиб, жаҳон рекордчиси Сергей Бубка билан баҳслашишга қодир эканлигини амалда намойиш этди. Европа кубогини қўлга киритиши ҳам унинг маҳоратидан далолатдир.

Энди қолган кучли спортчилар билан танишинг: Гарри Каспаров (шахмат), Елена Вяльбе (чанғи), Фёдор Черенков (футбол), Игорь Каробчинский (енгил атлетика), Светлана Богинская (гимнастика), Александр Тимошенко (бадиий гимнастика), Игорь Железовский (коньки учиш), Исроэл Акопкохян (бокс).

РЕСПУБЛИКА ЮЛДУЗЛАРИ

Тарқатилган анкета бўйича олинган жавобларга кўра республикамиз кучли спортчилари номи аниқланди. Уларга моҳир енгил атлетикачи Радион Гатаулин бошчилик қилмоқда. Қолган ўринлар қуйидагича тақсимланди: М. Ҳадарцов, М. Қосимов, С. Заболотнов, Д. Поляруш, В. Логинов, А. Шокиржонов, А. Аҳроров, С. Сирцов ва чим хоккей бўйича опа-сингил Марина ҳамда Надежда Чегурдаевалар юксак номга сазовор бўлишди.

ФУТБОЛ: УТТИЗ УЧ НАФАР

Футбол федерациясининг Бутуниттифоқ тренерлар кенгаши ўтган мавсум якунлари бўйича энг яхши 33 ўйинчи номини эълон қилди. Дарвозабонлар орасида Черчесов биринчи бўлди. Ўнг қанот ҳимоячиларидан Бессонов юқори баҳо олди. Чап қанот ҳимояда турган Горлукович ҳам кучлилар сафидан жой олди. . Шунингдек биринчи ўрин марказий ҳимоячи Баль, ўнг ва чап қанотда турувчи ярим ҳимоячилар Литовченко билан Добровольский, марказ ва таянчдан ўрин олган Черенков билан Михайличенко ҳамда ўнг ва чап қанот ҳужумчиларидан Протасов билан Родионовлар энг яхши футболчи номини олдилар. Ҳужумчилардан Протасов билан Родионов ҳам ана шу рўйхатга киритилди.

КУРАШ: ҒАЛАБА НАШИДАСИ

Нью-Йоркда эркин кураш бўйича жаҳон суперкубоги учун мусобақалар бўлди. Беллашувларда етти нафар совет курашчиси иштирок этди. Олимпиада чемпионлари, тошкентлик Махарбек Хадарцев билан Арсен Фадзаевлар маҳорат кўрсатиб, ғалаба нашидасидан баҳраманд бўлишди.

Муҳаррир ўринбосари
Т. НАЖМИДДИНОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги
НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

13 январда — МАСХАРАБОЗЛАР.
14 январда — ГЎЗАЛ ВАСИЛИСА СПЕКТАКЛИНИНГ 100 БОР ҚЎЙИЛИШИ (12.00 да) РИГОЛЕТТО (19.00 да).
16 январда — ЗЕБУНИССО.
17 январда — СЕВГИ АФСОНАСИ.
18 январда — КАРМЕН.
19 январда — РАЙМОНДА.
20 январда — ХИВА ОРДЕНИ.
21 январда — ЭТИК КИЙГАН МУШУК (12.00), ОҚҚУШ КЎЛИ (19.00).
23 январда — ЧИО-ЧИО-САН.
24 январда — БОҒЧАСАРОЙ ФОНТАНИ.
25 ЯНВАРДА — ТОҲИР ВА ЗУҲРА.
26 ЯНВАРДА — ТЎМАРИС.
27 ЯНВАРДА — ИОЛАНТА.
28 январда — СПАРТАК (12.00), ОЛОВЛИ ФАРИШТА (19.00).
30 январда — МАЙСАРАНИНГ ИШИ.
31 январда — ИККИ ДИЛ ДОСТОНИ.

Билетлар театр кассасида соат 10 дан бошлаб 19.30 гача сотилади, танаффус — соат 14 дан 15.00 гача.
Справкалар учун телефон: 33-90-80.

ЎЗБЕКИСТОН ССР САВДО МИНИСТРЛИГИНИНГ
РЕСПУБЛИКА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1990 ЎҚУВ ЙИЛИГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

РЕСПУБЛИКА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ САВДО СОҲАЛАРИ БЎЙИЧА ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛАРНИ ТАЙЁРЛАЙДИ:

Барча профилдаги озиқ-овқат ва ноозиқ-овқат (саноат) товарлари бўйича юқори малакали «Контролёр-кассир» ва «Сотувчи»лар. Бу группаларга 25 ёшгача бўлган ўрта маълумотлилар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Ўқиш муддати — 8,5 ой.

ЎҚИШГА ЎЗБЕКИСТОН ШАҲАРЛАРИДА ЯШОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш даври меҳнат стажига киради.

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

ЎҚИШ ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Ҳамма фанлардан аъло баҳоларга эга бўлган ва битириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган ўқувчилар, педсовет қарорига кўра, ўқишни битириб бўлгач, Тошкент Совет Савдо техникумига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Савдо техникумини битиргач, Тошкент халқ хўжалиги институтининг 3-курсига мутахассислиги бўйича ўқишга қабул қилинади.

Ўқувчиларнинг ишлаб чиқариш практикаси Тошкент шаҳрининг Бош Универмаги (ГУМ)да ва «Универсам»ларда олиб борилади.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар:

Директор номига ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, 086/У формадаги медицина справкаси, 3х4 см катталикдаги 6 та фотосурат, характеристика, шаҳар торгининг ва область савдо бошқармасининг йўлланмаси.

Ўқишга қабул қилинган ўқувчиларга ҳар ойда 32 сўм стипендия берилади. Ота-онасиз ва етим қолган ўқувчилар ҳамда Улуғ Ватан уруши I-II группа инвалиди фарзандларига ойида 41 сўм стипендия тўланади.

Республика ҳунар-техника билим юртининг адреси: 700173, Тошкент, Акмал Икромов райони, Бобир кўчаси, 3-уй. Телефонлар: 75-35-86, 75-35-92.

Транспортлар 13, 70 ва 116э автобуслар. «Тез ёрдам» медицина клиникаси» бекати; 4 ва 9-трамвайлар — «Чўпон ота» бекати.

Н. И. Вавилов номидаги Бутуниттифоқ ўсимликшунослик илмий-тадқиқот институтининг
ЎРТА ОСИЁ ФИЛИАЛИ
интродукция лобараториясининг
катта илмий ходими — фитопатологи
ВАКАНТ ВАЗИФАСИГА
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб 10 кун.
Ҳужжатлар қуйидаги адресга жўнатилсин: 702134, Тошкент области, Оржоникидзе райони, «Ботаника» алоқа бўлими.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ ҚУРИЛИШ КОМИТЕТИ ТУГАТИЛДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қуйидаги адресда қабул қилинади: Тошкент шаҳри, Абай кўчаси, 6-уй.

Газетанинг 2 январь сонидаги Тошкент политехника институтининг инженерлик-қурилиш факультети кечки-сиртқи бўлимининг III ва IV курс студентлари учун қишки лаборатория-имтиҳон сессияси 22 январдан 4 февралгача ўтказилади, деб тузатиб ўқилсин.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 5/I да Этик кийган мушук 12.00). Золушка (17.00), 6/I да Золушка (12.00), Аловиддиннинг сеҳрли шамчироғи (17.00).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 5, 6, 7/I да Арча томошалари.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Циркда арча» томошалари (17, 19.30).

Ўзбекистон КП МК ҳузуридаги Партия тарихи институти дирекцияси, партия ва жамоат ташкилотлари институтининг катта илмий ходими Ш. Абдураззоқовага турмуш ўртоғи

Уктам УСМОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти коллективи «Совет Ўзбекистони» газетаси муҳаррири

Уктам Иброҳимович УСМОНОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент Давлат университети ректорати ва жамоат ташкилотлари Шарқ факультети ходими

Абдуғани АБДУКАМОЛОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон кинематографчилар союзи коллективи СССР кинематографчилар союзининг аъзоси Ф. Алимовга онаси

Тошхон СОЛИХОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш инженерлари институтининг ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари «Назарий механика» кафедрасининг катта ўқитувчиси Ф. В. Зилевга онаси

Тўтихон ЗИЛЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» («Советский Узбекистан») Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, пропаганда — 32-55-70, саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70, совет қурилиши — 33-12-46, 32-57-20, 32-54-18, фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21, адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, халқаро ҳаёт — 32-54-14, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06, коммунистик ахлоқ — 32-54-29, фельетонлар — 32-54-27, иллюстрация — 32-57-22.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.
Газета офсет усулида, А—2 форматида босилади.

Р. — 01010. № 4. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12